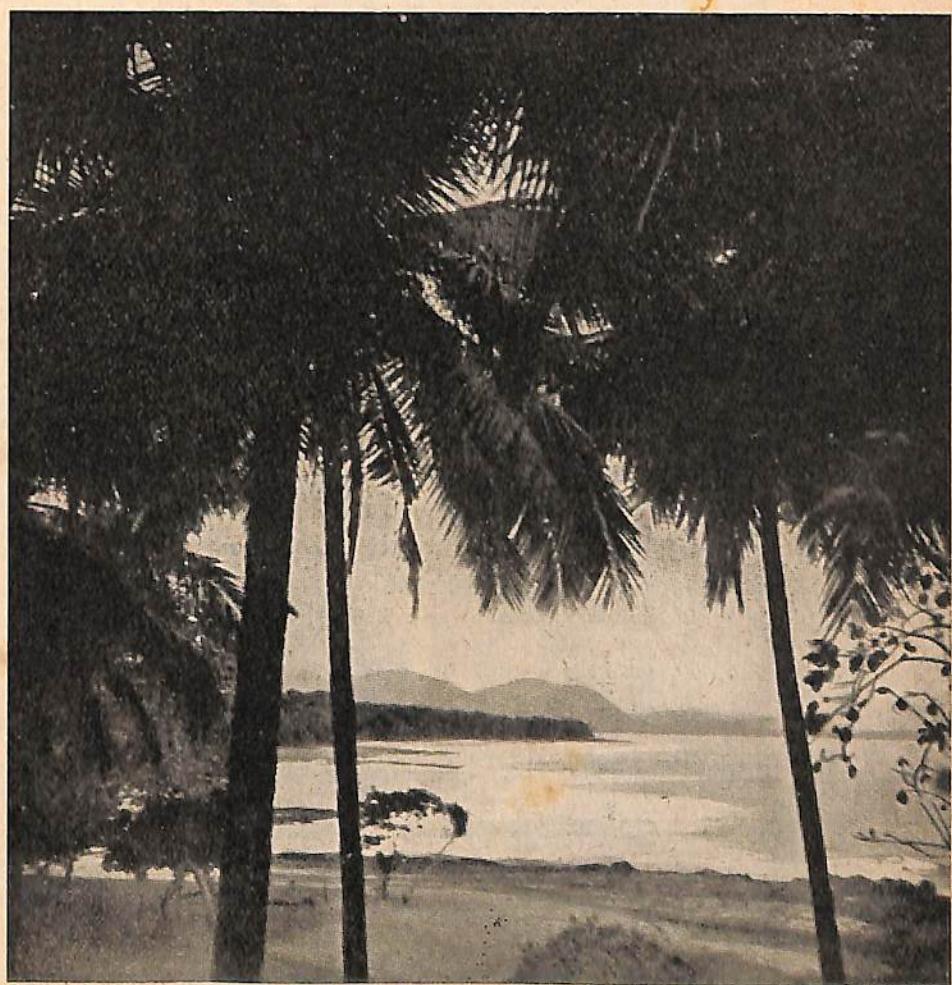

HET INDISCH-NIEUWS

In dit nummer:

Indische geschiedenis	pag.	3
Paramaribo	„	4
Ervaringen op Java	„	5
De eerste schreden der republiek	„	6
Echo's uit de perswereld	„	11
Beroemde Indische fabels	..	12

Een van de vele wondervolle plekken aan de Zuidkust van Java — Deze foto werd genomen aan de bekende Wijnkoopsbaai

Zaterdag 5 October 1946
2e Jaargang No.

40

35cent

ZEKERHEIDSSTELLING!

BELASTINGEN

ACCOUNTANTSKANTOOR
BERT G. VAN HAARLEM
ACCOUNTANT en BELASTINGCONSULENT

DEN HAAG | ROTTERDAM-C
35 Surinamestraat 35 4a Kon. Emmaplein 4a
Telet. 114253 en 114254 | Telefoon 21530

W. J. Innemee & Zonen n.v.

Begravenis
Transport
Crematie

Den Haag, Denneweg 71-73 Telefoon 115940
Haarlem, Kinderhuisvest 29-33, Telefoon 10441

INTERNATIONALE CORRESPONDENTIE-CLUB

Wat is en hoe werkt de I.C.C.?

De I.C.C. is een instelling, welke personen met elkaar in contact brengt, die weinig of geen relaties hebben. Zij, die om welke reden of welk doel dan ook, uitbreiding van hun relaties zoeken, kunnen lid worden. Vraagt gratis inlichtingen, welke geheel vrijblijvend in blanco couvert worden toegezonden door de

Den Haag: L. Houtstraat 18,
Amsterdam: Postbus 7024,
Postkantoor Courbetstraat

VEILINGBEDRIJF „ODEON”

Singel 460 Amsterdam, telefoon 48590
Chr. J. Bolle, Veilingmeester-Taxateur

*

Het adres te Amsterdam voor betere

Inboedelverkoopingen

Regelmatische veilingen
Inbrengen van goederen dagelijks
Taxatiën op ieder gebied

ER BESTAAN STERKE BANDEN

tussen Indië en Nederland. Hiertoe behoort zeker ook de luchtvaart, die beide gebiedsdelen zo dicht bij elkaar gebracht heeft. Deze luchtvaart heeft straks mensen nodig. Gij kunt daartoe behoren. Bereid U daarop voor. Studeer luchtvaart.

Vraag inlichtingen aan: I. S. L. O. - (Afd. P1)
Singel 98 - AMSTERDAM C - Tel. 43545

INSTITUUT VOOR SCHRIFTELIJK LUCHTVAARTONDERWIJS

Tijdschriftenhandel

Velpschestraat 116 - Telefoon 336620

'S-GRAVENHAGE

Bezorgt U gaarne

HET INDISCH NIEUWS

Neemt tevens abonnementen aan op: „Vliegwereld”, „Het Nieuwe Modeblad” en het maandblad „Moeder”.

Beschikt U
over
vrijen tijd
en
relaties?

U kunt deze productief maken
door

Spaar-idee

te propageeren

Vraagt inlichtingen onder No. 100 bur. van dit blad

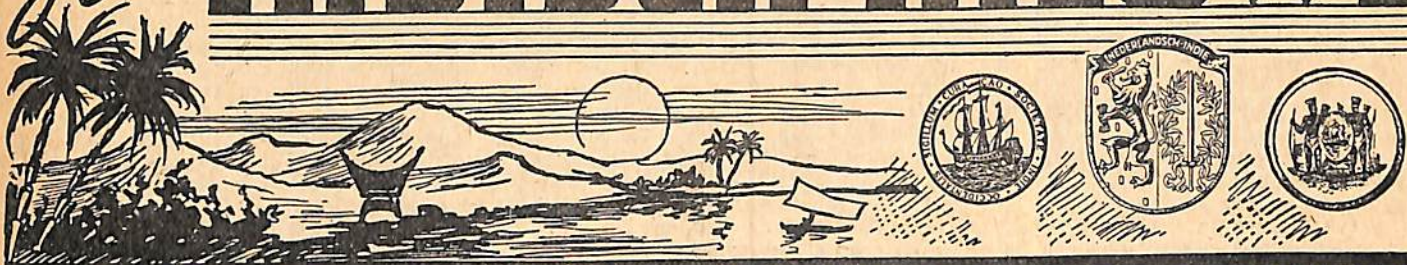

NEDERLANDSCHE
HANDEL-MAATSCHAPPIJ N.V.
(DEVIEZENBANK)

Hoofdkantoor: Amsterdam
Kantoren in binnen- en buitenland

ALLE BANK-, EFFECTEN- en
ASSURANTIEZAKEN

Het INDISCH NIEUWS

ALGEMEEN VOORLICHTINGS ORGAAN GEWIJD AAN DE OVERZEESCHE GEBIEDSDEELEN

N.V. „HET INDISCH NIEUWS”

Bureau Red. en Admin.: Noordeinde 29,

Directeur: G. de Pree

's-Gravenhage, Tel. 112 884, Giro 85369,

Hoofdredacteur: L. F. T i j m s t r a

Abonnementsprijs: p.kw. f 4.—, p. Nr. f 0.35

Een nieuw tijdperk

Met ingang van heden zal, tegelijk met de uitbreiding van ons blad tot den ouden omvang van 16 pagina's, onze hoofdredacteur, de heer L. F. T i j m s t r a, weer de dagelijksche leiding van „Het Indisch Nieuws” op zich nemen.

De heer T i j m s t r a is kort geleden, na een verblijf van 8 maanden in Indië, hier te lande teruggekeerd.

Was het voor hem, op een afstand van 15.000 kilometers, uiteraard ondoenlijk, dagelijks den redactioneelen gang van zaken tot in bijzonderheden te regelen, thans zal dit hem, verrijkt door tal van ervaringen en contacten ginds te beter mogelijk zijn.

Hij stelt er prijs op, dat bij deze wordt vastgesteld, dat vele der opvattingen, als vertolkt in verschillende artikelen, gepubliceerd in de periode zijner afwezigheid, geenszins strookten noch strooken met zijn eigen visie op de zaken. De verant-

woordelijkheid voor deze stukken laat hij dan ook geheel over aan de scribenten.

Voortaan echter zal, als gezegd, onze hoofdredacteur weer alle bijdragen aan zijn eigen toets kunnen onderwerpen.

Wij achten het fair en tegenover den heer T i j m s t r a en jegens het publiek dit even aan te kondigen.

Wij zijn er van overtuigd, dat, begunstigd door den ouden omvang van ons weekblad, het publiek in Nederland in „Het Indisch Nieuws” een betrouwbare informatie-bron zal vinden, van opbouwende strekking, over al wat betrekking heeft op de Overzeesche Gebieden.

De Directie.

Weer 16 pagina's !

Het klinkt als een juichkreet. En, inderdaad, er is reden tot juichen. Met ingang van dit nummer is de lijdensperiode, waarin wij slechts met 8 pagina's konden verschijnen, ten einde. Gelukkig heeft men „te bevoegder plaatse” ten slotte ingezien, dat ons blad als Indisch voorlichtingsorgaan in Holland een taak heeft te vervullen, een taak, die bij een omvang van 8 pagina's per week onmogelijk goed vervuld kon worden.

Wij danken onze abonnees, die ons trouw zijn gebleven in de periode, waarin wij genoodzaakt waren met een „nood-uitgave” van 8 pagina's te verschijnen. Wij zullen er naar streven ons blad weer zóo aantrekkelijk te maken, dat de herinnering aan deze armoedige periode snel vervaagd zal zijn. „Het Indisch Nieuws” zal weer als van ouds, iedere week een welkome verschijning zijn, die haar voorlichtende taak op prettige en effectieve wijze kan volbrengen.

INDISCHE GESCHIEDENIS

Toen, in 1915, M. van Geuns overleed, die jarenlang hoofdredacteur was geweest van „Het Soerabaiaasch Handelsblad” en van „Het Weekblad voor Indië”, werd in een van de vele herdenkingsartikelen aan zijn leven en werken gewijd, de opmerking gemaakt, dat met hem Indië een, — het woord was toen nog niet taboe — „kolonialen geschiedschrijver” van groote allure had verloren.

Indische geschiedschrijvers als Van Geuns, die niet alleen van dag tot dag het Indische leven vastlegden in de kolommen hunner bladen, maar die in gedegen studies de belangrijkste problemen ook in boek- en brochurevorm behandelden, zijn er vele geweest en onder hen waren vele voortreffelijke mannen, helder van geest, scherp van begrip en allen bezielde door een groote onbaatzuchtige liefde voor het land, waar zij werkten. De, in vroeger jaren vooral, zoo vaak gesmaide Indische pers heeft figuren opgeleverd, die op het eerste plan blijven staan wanneer men veel en veel later een terugblik zal werpen op de periode,

waarin zij hun inspannend en verantwoordelijk werk hebben verricht. Wanneer wij teruggrijpen naar „tempoh dahoe”, dan behoeven wij slechts den naam van P. A. Daum te noemen, om de herinnering wakker te maken aan een der bekwaamste journalistieke penvoerders, die in het laatste deel van de 19de eeuw in Indië hebben gearbeid. Daum was hoofdredacteur van „Het Bataviaasch Nieuwsblad” en onder den schuilnaam Maurits schreef hij boeken als „Uit de suiker in de tabak”, „Ups en downs in het Indische leven” en „Goena Goena”, welke zelfs nu nog tot de gevraagde boeken van onze leesbibliotheken behoren. Wie het Indische leven van dien tijd wil leeren kennen, heeft, bij wijze van spreken, aan deze boeken genoeg. „Het Bataviaasch Nieuwsblad” heeft meer „Indische geschiedschrijvers” van formaat voortgebracht. Wij noemen nog F. H. K. Zaalberg, Indo-Europeaan en geboren journalist, die voor de geestelijke en maatschappelijke verheffing van den Indo ontzaglijk veel heeft ge-

daan. Op de hem eigen wijze was ook Karel Wybrands, van het „Nieuws van den Dag van N.-I.” een Indische geschiedschrijver, méér zelfs: hij heeft een brok Indische historie vastgelegd in de activiteit van zijn eigen tropische jaren. Grooter geschiedschrijver, beter gedocumenteerd dan hij, was ongetwijfeld A. G. Zentgraaff, de vruchtbaarste van allen, die ook met werken van zijn hand als „Atjeh” en „Langs oude paden” talrijke episoden en problemen van volk en land aan de vergetelheid heeft ontrukkt.

Lang vóór Daum had reeds Conrad Busken Huet zijn bekwame pen in den dienst van Indië gesteld. Hij is niet de eenige, wiens naam ook in Holland voor de historie der letterkunde betekenis heeft gekregen. Brooshoofd, die hoofdredacteur van „De Locomotief” was, — het blad, dat ook mannen als Stokvis en wijlen Lievegoed als Indische historischrijvers heeft voortgebracht —, verrijkte de Nederlandsche Tooneelletterkunde met o.m. een stuk, dat als een

voortreffelijk tijdsbeeld mocht gelden: „Met den handschoen getrouwd”. De kort geleden gestorven Indische journalist en schrijver dr. C. W. Wormser, hoofdredacteur van „De Preangerbode”, heeft eveneens voor de letterkunde zijn verdiensten gehad. Ver boven dezen uit steekt echter Jan Fabricius. Hij werd dezer dagen gehuldigd bij gelegenheid, op 30 September j.l., van zijn 75sten verjaardag, en zijn geboortestad Assen benoemde hem o.m. tot eereburger der stad. Men mocht hem ook huldigen als „Indisch geschiedschrijver”, want in zijn tooneelwerken, méér dan in zijn journalistieke publicaties, heeft hij menige karakteristieke episode van het leven in Indië vastgelegd. Wij noemen slechts enkele algemeen bekende stukken van zijn hand, waarmede hij de Nederlandsche tooneelliteratuur heeft verrijkt: „Dolle Hans”, „Eenzaam”, „De Rechte Lijn” en „Totok en Indo”.

Fabricius bracht het van letterzetter jongmaatje in Assen tot hoofdredacteur van „het Bataviaasch Handelsblad” in de Indische hoofdstad. In zijn tijd begon het actueele leven in Indië zich krachtig te ontwikkelen. Het muziekleven stond reeds op een betrekkelijk hoog peil voor

een koloniale samenleving, het letterkundige leven echter had sterke stimulanzen noodig. Het is de tijd, waarin Otto Knaap, de begaafde musicus en stylist, later Parijsch correspondent van „De Telegraaf” van zich doet spreken, de tijd, waarin Henri Borel zijn „Droom van Tosari” schrijft, waarin Hans van de Wall, wijlen Henri van Wermeskerken, Leo Faust en nog enkele andere bekende journalisten en schrijvers door een toeval van het lot in Batavia elkaar vinden. Als employé van de firma Van Dorp en Co. kwam Jan Fabricius in de negentiger jaren in Bandoeng, waar het nieuwe filiaal van de firma onder zijn leiding kwam. Hij bleef er niet lang, kocht „De Preangerbode”, die toen nog een tweemaal in de week verschijnend nieuws- en advertentieblad was en bleef daaraan 6 jaar als directeur en redacteur zijn krachten wijden. In 1902 moest hij wegens ziekte naar Holland. Hij verkocht het blad, dat er toen reeds goed „in zat”. Teruggekeerd in Indië, trad Fabricius op als hoofdredacteur van „het Bataviaasch Handelsblad” het blad, dat later ook mr. Thomas, — Shakespearekenner bij uitnemendheid —, als leider heeft gehad.

Het „Bataviaasch Handelsblad” was met Jan Fabricius als hoofdredacteur in de eerste vijftien, twintig jaren van deze eeuw de „geschiedschrijver” vooral van het actueele leven in Indië. Een politicus was Jan Fabricius niet en als polemist kon hij niet op tegen Karel Wijbrands, met wien hij in vriendschap leefde. Maar als stylist, als letterkundige, als kunstenaar vooral stond hij ver boven hem. In zijn blad verschenen tal van bijdragen van zijn hand, schier dag aan dag, die even zoovele stimulanzen waren voor het tooneel- en letterkundig leven in de tropen. In dezen zin was ook de nu 75-jarige Jan Fabricius een „Indische geschiedschrijver” en wel voor een zeer bijzonder onderdeel van het Indische leven, dat van de geestelijke ontwikkeling, die in nog zoo geringe mate de aandacht had gehad. Op deze plaats hebben wij er prijs op gesteld Jan Fabricius als zoodanig te huldigen bij gelegenheid van zijn 75sten verjaardag. Wanneer de tijden normaal waren geweest, dan zou men ongetwijfeld ook in Batavia dezen verjaardag als welkome gelegenheid hebben aangegrepen om hem de hulde te brengen, die hem toekomt.

PARAMARIBO: een geschiedenis en een vliegtuig

Bijna de geheele bevolking van Suriname (Nederlandsch Guyana) woont in de smalle strook land langs de kust, waar alle landbouw- en industriele bedrijven van dit Nederlandsch Overzeesch Gebiedsdeel zijn gevestigd. Hiervan woont weer een derde in Paramaribo, de hoofdstad, die aan één der nieuwste K. L. M. vliegtuigen, n.l. de PH-TAP, haar naam schonk. De doop van dit nieuwe „luchtkasteel” vestigt weer eens de aandacht op de hoofdstad van ons Surinaamsch gebiedsdeel en daarmede op haar geschiedenis.

„In 't Schip de Vissers-Herder Seylen de tusschen Gaurdeloupe en Antigoa” werd „den 29 Mey 1667” geschreven het „Wearachtig Verhael van de Heerlijke overwinning van Pirmeriba ende de Riviere Seraname, Gelegen aan 't vaste land van America, door de Zeeuwsche Oorlogsschepen, en 't gene zij daer verrijgt hebben onder het commando van de Commandeur Crijnsen”.

De 27ste Februari is een herdenkingsdag in Suriname, welk land op dien datum in 1667 door de Zeeuwen op de Engelschen werd veroverd. Sindsdien is er heel wat veranderd in de laatste drie eeuwen! „Pirmeriba” heet thans Paramaribo, „Seraname” werd Suriname, maar nog heden wappert daar onze driekleur boven een gebied van 160.000 km² aan de noordkust van Zuid-Amerika, zonder dat Duitschland of Japan de kans kreeg, deze neer te halen.

Van dorp tot hoofdstad.

Het Indiaansche (Karibaansche) dorp Pramorabo of Parmurbo, werd omgedoopt in „Nieuw Middelburg” doch deze naam raakte spoedig in onbruik.

De stad ontstond naast een oud fort, dat of door Portugeezen of door Franschen in de 17e eeuw zou zijn gebouwd.

Toen Crijnsen het veroverde, heette het „Willoughby-Fort”. Thans is het nog bekend als „Fort Zeelandia”, de Creoolsche bevolking spreekt van „foto”.

In 1678 was hier nog „een open vlek met eenige verstroyde huysen, meer gelyck na palissaden met stroo ofte bladeren van boomen gedeckt”.

De tegenwoordige Gravenstraat was het oudste deel der stad, gebouwd op de hooge schelprif. Een kanaal, de Somseldijkkreek, draineerde het lage land ten noorden hiervan en op dit terrein ontstonden langzamerhand de Heerenstraat, Wagenwegstraat en Keizerstraat.

Voor afwatering van het terrein groef men later de Knuffelsgracht met in het noorden het Vlottekanaal en in het zuiden het Picomokanaal. De westelijke grens was vroeger de Zwartenhovenbrugstraat.

De woning van den Gouverneur was reeds in de achttiende eeuw van steen gebouwd. Geleidelijk breidde de stad zich uit in zuidwestelijke richting. Later werden de wijken „de Combé” en „Kwatta”, oorspronkelijk plantages, binnen de grenzen van de stad getrokken. In 1916 had de plaats reeds een oppervlakte van 800 hectaren en een bevolkingscijfer van nog geen 35.000 zielen.

Langs de rivier gemeten heeft Paramaribo een lengte van 4 km.

Paramaribo ligt op een schelprif aan de westelijke oever van de Suriname-rivier, ongeveer 23 kilometer ten noorden van haar monding.

De „Paramaribo” tijdens de doopplechtigheid.

Bij hoge springvloed worden sommige laag gelegen deelen van de stad overstroomd. Zij wordt doorsneden door vaarten en kanalen en is aan de landzijde ingedijkt. Overal waar de Hollanders kwamen voerden zij hun nimmer eindigenden strijd tegen de zee.

Vele straten van Paramaribo zijn beplant met mahonie- en tamarindeboomen en koninklijke palmen en deze beschutten de in Hollandschen stijl gebouwde houten huizen (verscheidene etages!) tegen de stekende zon. Deze huizen staan in sterk contrast met den kleurigen bouwstijl van Curaçao, maar hetgeen zij aan kleur missen, wordt meer dan goed gemaakt door de exotische menigte in de straten. Daar ziet men een heterogenen stroom van negervrouwen in vroolijke Kotta Missie kostuums, Britsch-Indiërs, kenbaar aan hun baarden en tulbands, Hindoevrouwen met sarongs en met juweelen op hun neusvleugels en tenslotte kleine bescheiden Javanen.

Thans telt de stad ongeveer 50.000 inwoners, waarvan bijna 2000 blanken. Het brandpunt van sociëteit is het Gouvernementsplein. Ten noord-oosten hiervan ligt het paleis van den Gouverneur en ten noord-westen, tusschen hooge boomen, enkele mooie echt Hollandsche steenen huizen, het Hof van Justitie, de Administratie van Financiën en de Gouvernements-secretarie. Ten zuid-oosten van het plein ligt fort Zeelandia, eens het bolwerk van de stad. Al deze gebouwen vindt men terug op oude kaarten van Paramaribo, dateerend van 1700 en later. Dicht bij het fort ligt het Palace-hotel, niet ver van de rivier, die van west naar oost een grooten boog beschrijft

Paramaribo. Dominéstraat.

zoodat zij vanuit het oostelijk deel van de stad in haar geheel zichtbaar is. De aanlegsteiger van de K.N.S.M. en van de gouvernementsbooten liggen in het midden van dien boog; de Saramaccastraat, waar boschnegers uit het binnenland hun uit hout gesneden beeldjes komen verhandelen voor kruit, tabak en kleeren, ligt verder westwaarts. De straten van Paramaribo zijn stoffig en er hangt een eigenaardige geur. 's Nachts zijn ze spaarzaam verlicht en rustig.

Typische stadstafereeltjes.

's Morgens vroeg exerceeren op het Gouvernementsplein de inheemsche troepen. Hollandsche boeren rijden er op hun hooge tweewielige karren en brengen melk rond, de hoeven van de paarden, die hen voorttrekken, klepperen rythmisch op den harden grond. Sproeiwagens

bevochtigen de straten en werpen kleine stofwolken op, die door het water snel weer neergeslagen worden. Af en toe fietst een vrouw voorbij, haar kind achterop, en altijd op hetzelfde uur gaan de ambtenaren naar hun kantoor, de witte pas gesteven pakken stekend van zonlicht. Om twee uur gaan zij weer naar huis, hun dagtaak is dan volbracht. Zoo leeft en werkt Paramaribo, een stukje Holland aan de noordkust van Zuid-Amerika.

De PH-TAP, een der machtige DC-4's van de K.L.M. draagt dezen naam thans uit naar alle windstreken en laat de wereld weten, dat Nederland trotsch is op zijn gebiedsdeelen overzee.

Ervaringen in het binnenland van Java

De R.V.D. over de reis van Dr. Koets

Over de ervaringen van het reisgezelschap van Dr. Koets, dat, naar men weet, het binnenland van Java heeft bezocht, en daarbij tevens een ontmoeting heeft gehad met Soekarno, schrijft de R.V.D. te Batavia belangwekkende regelen. Hieraan ontleenen wij het onderstaande:

De reizigers van het gezelschap Koets hebben uitdrukkelijk verklaart, dat hun ervaringen waren gebaseerd op een bezoek van slechts enkele dagen aan een beperkt gebied. Men mag verwachten dat in Djocja en Malang, republikeinsche centra bij uitnemendheid, de Republiek zich ook in het gunstigste licht zal manifesteren. De voedselsituatie in deze gebieden heeft nimmer veel zorgen gebaard. In vier dagen kan men voorts niet anders dan een oppervlakkigen indruk krijgen, die stellig niet als normatief voor het geheel mag worden beschouwd. Er waren gebieden, die uit overwegingen van veiligheid niet mochten worden bezocht. Dit alles wordt grif toegegeven, maar ondanks deze reserves werd het bezoek toch tot een openbaring. Men heeft met eigen oogen kunnen zien, hoe men in de republiek leeft en werkt en, hoewel in vele opzichten de mogelijkheid tot critiek open blijft, men heeft moeten constateeren, dat hetgeen hier werd gedaan en bereikt alleszins waardeering en achting verdient. Wij weten niet met welke

verwachtingen de reizigers naar Djokja zijn gegaan, maar achteraf blijkt nu uit al hun verklaringen wel, dat deze verwachtingen zijn overtroffen. Terloops teekenen wij aan, dat de aanvankelijk onmiskenbare wrevel en reserve aan Indonesischen kant bij tooverslag verdween toen Ir. Soekarno zijn fiat op het bezoek aan het binnenland had gegeven. Hieruit blijkt, in tegenstelling tot wat veelal wordt gedacht, dat Soekarno's macht en invloed toch verder reiken dan men wel vermoedt.

Terwijl wij dit schrijven komen ons in gedachten de woorden, welke bij de behandeling van het wetsontwerp tot instelling eener Commissie-Generaal werden geschreven in het Memorie van Antwoord op het voorloopige verslag der Commissie van Rapporteurs: „het gaat niet om de erkenning, in een of anderen vorm, van deze organisatie als zoodanig, het gaat niet om de beoordeeling van de voorgeschiedenis in den Japanschen tijd, noch om de houding dergenen, die daarbij toen een werkzame rol speelden, het gaat er thans om de feiten onder de oogen te zien. Een ieder, die zich in de Indonesische politieke wereld beweegt, komt deze republiek tegen en heeft daartegenover zijn politieke gedragslijn te bepalen. Men moet de republiek Indonesië zien als een nieuwgevormde staat-

kundige organisatie, die er nu eenmaal is

Het bezoek, dat het reisgezelschap van Dr. Koets aan het binnenland van Java heeft gebracht en de ervaringen die daarbij zijn opgedaan, illustreeren eens te meer de realiteit van deze nieuwgevormde staatkundige organisatie. De rest is onderwerp van bespreking.

Na de reis van Dr. Koets en zijn metgezellen valt thans aan beide zijden — zoowel in het Nederlandsche als Indonesische kamp — duidelijk een verandering van mentaliteit op te merken.

Het reisgezelschap Koets heeft gezien, dat in het binnenland onderscheid wordt gemaakt tusschen anti-koloniaal en anti-Nederlandsch. Deze Nederlandsche waarnemers hebben voor de Nederlanders de boodschap meegebracht, dat, voor zoover zij dit hebben kunnen beoordeelen, de republikeinsche constellatie heel wat meer inhoudt, dan men oppervlakkig zou denken. Wij mogen aannemen, dat dit bezoek naar beide zijden verhelderend heeft gewerkt.

Wanneer wij in aanmerking nemen, dat deze mededeelingen komen op een moment, dat de Commissie-Generaal bezig is zich ter plaatse te oriënteren en Lord Killearn zich opmaakt om zijn goede diensten te verleenen, dan moeten wij toch zeggen, dat het oogenblik om tot een accoord te komen gunstiger is, dan ooit te voren. Beide partijen zien in, dat een sleepend blijven van het conflict onherstelbare gevolgen zal hebben. Dit besef zal er stellig toe bijdragen om over vele lastige formeele kwesties heen te stappen en de kern van de zaak eerlijk en royaal in beschouwing te nemen.

De eerste schreden der „Republiek”

(Vervolg)

De Pelohpor.

In de eerste maanden na de Japansche capitulatie groeide de Barisan Pelohpor uit tot een machtige fel extremistische organisatie. Een groot deel der Japansche wapens viel in haar handen, omdat zij reeds onder de Japanners goed georganiseerd was.

Op 12 September 1945 reeds maakte de Barisan Pelohpor bekend, dat zij stelling zou nemen tegen alle weifelende „Indonesiërs”. Tevens werd besloten om sterke groepen propagandisten en gewapenden naar de andere eilanden van den Archipel te zenden om het verzet aldaar te stimuleren.

Op 15 December kwam in Solo het groote Pelohpor-congres bijeen. Hierbij werd de naam gewijzigd in Barisan Banteng Republik Indonesia.

De Barisan Banteng staat pal achter de „Republiek”, voor zoover deze een politiek van 100% merdeka voert. Republikeinsche leiders, die ervan verdacht worden met minder genoegen te nemen, zijn voor haar niet veilig.

Evenals bij alle andere extremistische organisaties geschiedt het militaire optreden der Barisan Banteng uitsluitend op gezag van haar plaatselijke, c.q. centrale leiders. Noch de regering, noch de T.R.I. kan eenigen invloed op haar uitoefenen.

In de opstanden en de oppositie tegen den Soenan en den Mangkoenegoro speelden de Barisan Banteng en de Banteng Hitam de hoofdrollen. Zelfs in Djocja, het politieke en militaire centrum van de Republiek, oefenen zij een terreur uit.

De Banteng Hitam.

De felste, tevens meest Japans georiënteerde, militaire groep is de Banteng Hitam. De afschuwelijkste gewelddaden worden nog steeds door haar leden bedreven. Nog altijd omhult een waas van geheimzinnigheid haar optreden. Plaatselijk terroriseert zij de bevolking en wijkt steeds tijdig voor een geallieerde overmacht. Van eenig samengaan met andere organisaties of het opvolgen van orders uit Djocja is geen sprake.

De andere militaire extremistische groepen.

De voornaamste hiervan zijn de Lasjkar Merah (Roode Leger), de Hizboellah en de Pesindo (Socialistische Jeugd).

Evenals alle andere groepeerings, die onder communistischen invloed staan, wacht het Roode Leger op het gunstige moment om zijn slag te slaan, de „Republiek” omver te werpen en een communistischen staat te stichten. Begin 1946 culmineerde het wederoptreden van Tan Malakka, den beruchten communistischen agitator, in de oprichting van het Volksfront. Door de zorgvuldig doorgevoerde infiltratiepolitiek der communisten sloot

het grootste deel der militaire en politieke groepen zich hierbij aan. Slechts kort duurde de bloeiperiode van het Volksfront en reeds medio Maart 1946 waren op het Volksfront-congres te Madioen slechts 40 van de 141 oorspronkelijke organisaties vertegenwoordigd. Door die korte bloeiperiode kon de staatsgreep, die voorbereid werd, niet tijdig uitgevoerd worden en werd het mogelijk Tan Malakka en de andere samenzweerders te arresteren. De ontvoering van Sjahrir bewijst echter, dat het communistische gevaar nog geenszins bezworen is. In de gebieden, waar het Roode Leger oppermachtig is, wordt de T.R.I. niet geduld en blijven bloedige botsingen niet uit.

Tot op heden is de Hizboellah de machtigste Islamietische strijdorganisatie. Daarnaast zijn opgekomen de Lasjkar Moeslimin Indonesia (Moslimsche Heilige Oorlog). In Mei 1946 zijn zij samengesmolten tot de Islamietische Legerunie. Deze infiltrert ook in de Buitengewesten om de bevolking tot den Heiligen Oorlog op te hitsen. Openlijk wordt door de Islamietische Legerunie scherpe kritiek geleverd op de leiders der „Republiek”.

De Pesindo staat onder invloed van de Partai Socialis. Van alle pemoeda-partijen is de Pesindo de meest gematigde. Zij wordt geacht achter de politiek van Sjahrir te staan, tenminste voorzover deze op een volledige onafhankelijkheid aanstuurt.

De politieke partijen.

1. De Masjoemi.

Toen Japan capituleerde bestond alleen de Masjoemi als centrale Islamietische partij. Ontdaan van de knellende banden van de Japansche controle en uitgerust met een militant strijderscorps (de Hizboellah) kwam zij tot enormen bloei en breidde zich haar invloed snel over Java en Sumatra uit. Tot een officieele afkondiging van den Heiligen Oorlog is de Masjoemi nooit overgegaan. Dat is wel gebeurd door plaatselijke leiders en hadjis.

De handel in onkwetsbaar makende middelen heeft tengevolge daarvan een hooge vlucht genomen.

In den strijd tegen de weerlooze Nederlanders en de Japanners heeft de Masjoemi een groote rol gespeeld, terwijl zij zich tegenover de Nederlandsche troepen en de Engelschen eenigszins op den achtergrond houdt.

De leiders der Masjoemi zijn zich bij verschillende gelegenheden te buiten gegaan aan felle kritiek op de leiders der „Republiek”.

2. De Partai Communis Indonesia.

De T.R.I. heeft zich na de Japansche capitulatie onderscheiden door een goede discipline onder de leden. Zij was de eerste partij, die wederom opgericht werd en door een massale infiltratie-politiek haar invloed uitbreidde. Het leger der T.R.I., de Lasjkar Merah (Roode Leger), heeft zich een uitstekende bewapening verschaft en is door de discipline, die erin heerscht, een machtig instrument van de P.K.I. gebleken.

Op 15 September 1945 schaarde de P.K.I. zich met een zeer felle motie achter de „Republiek”. Zij pleitte toen al voor een radicaal uitroepen van alle pro-Nederlandsche elementen, o.a. van het Inheemsche Binnenlandsche Bestuur.

De rol van Tan Malakka kan als uitgespeeld beschouwd worden. Het verband tusschen hem en de P.K.I. is altijd vrij duister geweest. Zijn activiteit openbaarde zich niet zoo zeer in de P.K.I. als wel in de vele, kleine groepeerings, die onder communistischen invloed stonden. Zijn groote stunt was de stichting van het Volksfront. Na zijn falen werd Tan Malakka door de P.K.I. gedesavouéerd.

Thans treedt een andere communist op den voorgrond n.l. Alimin. In 1925 ontrok hij zich door de vlucht aan interneering. Hij was toen reeds een bekende, zeer fanatieke, communistische leider. Sedert eenige weken ageert hij in Djocja. Zijn invloed breidt zich hand over hand uit, zoodat in de naaste toekomst belangrijke acties van communistische zijde te verwachten zijn.

De legercommandant, generaal Spoor, maakte eenigen tijd geleden een inspectie-reis langs Bali, Timor en Soerabaja. Men ziet hem hier bij die gelegenheid in gesprek met een loerah (dorpshef), die verslag doet van de moeilijkheden van de afgelopen periode.

3. De Partai Socialis.

In November 1945 werd de Partai Socialis opgericht. Zij groeide spoedig uit tot één van de grootste partijen en verkreeg de sleutelposities in het „kabinet-Sjahrir”. De P.S. beschikt echter niet over een eigen leger, zooals de Masjoemi en de P.K.I., hetgeen reeds een groote draw-back gebleken is. De onder haar invloed staande Pesindo (Socialistische Jeugd) is te slecht bewapend en gedisciplineerd om aanspraak op de benaming leger te kunnen maken. Tot de P.S. behooren o.a. Sjahrir en Sjarifoedin de „sterke mannen” van de „Republiek”. Tot nu toe stonden de leiders der P.S. onvoorwaardelijk achter de politiek der „Republiek”, welke koers er ook gevolgd werd.

In de afgelopen 8 maanden is de strooming, die tegen de politiek van Sjahrir gekant was, zeer in omvang toegenomen. Dit culmineerde in de ontvoering van Sjahrir en de poging tot ontvoering van Sjarifoedin. De aanhang van de Partai Socialis is, vooral in de laatste maanden, sterk afgenomen, voornamelijk door communistische agitatie. De werkelijke verliezen, die de P.S. geleden heeft, zijn nog niet na te gaan, maar zeker is, dat zij van het eerste plan verdreven is. Dit maakt de toch al ietwat onbehaaglijke positie van Sjahrir zeker niet gemakkelijker.

4. De Partai Nasional Indonesia.

Ondanks alle reclame, die er voor de P.N.I., van Augustus '45 af gemaakt is, groeide zij in den beginne niet uit tot een groote partij. Haar invloed was dan ook gering. Maar na de politieke verschuivingen van de laatste maanden heeft de P. N. I. — de partij van Soekarno — zich sterk op den voorgrond gedrongen. Dit feit, gecombineerd met den achteruitgang van de Partai Socialis en een opleving van de communistische activiteit, kan van eminente beteekenis zijn voor de toekomstige politieke ontwikkelingen.

5. De Perwari (Vrouwenbond).

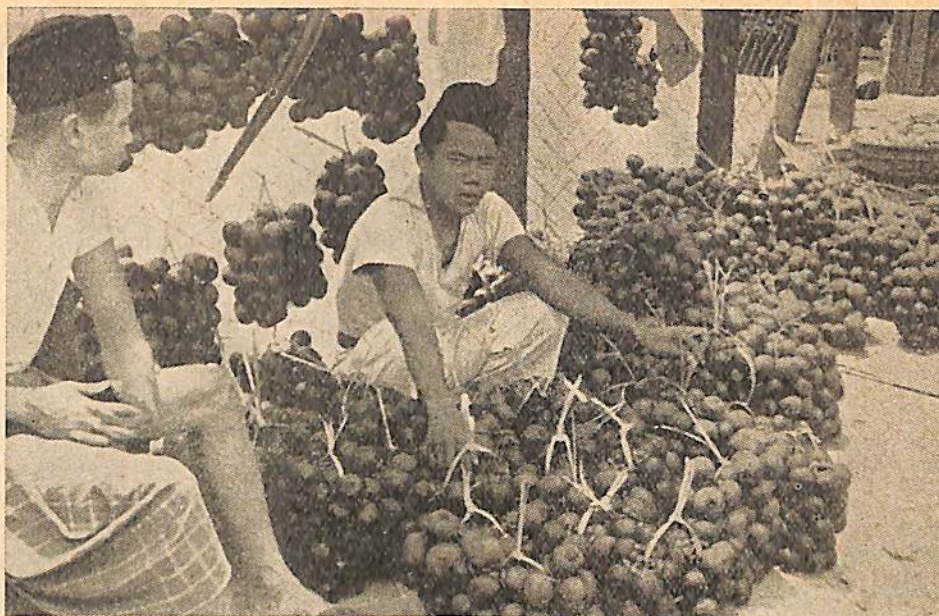
De Perwari staat sterk onder invloed van de Partai Socialis. Zij telt haar leden vooral onder de intellectueele Inheemsche vrouwen en meisjes.

6. De Persatoean Boeroeh Indonesia (Indonesische Arbeiders Unie).

Veel invloed op het politieke gebeuren heeft de Persatoean Boeroeh Indonesia niet, voornamelijk door gebrek aan intellectueele leden. Kortgeleden is Sjahrir tot voorzitter der P.B.I. benoemd. Gezien de positie, waarin Sjahrir zich thans bevindt en de zwakke organisatie der P.B.I., zijn hier geen belangrijke politieke gevolgen van te verwachten.

7. De Barisan Tani Indonesia (Boerenbond).

De Boerenbond staat nog in de kinderschoenen. Over het algemeen is de politieke interesse van de tani's uiterst gering. Zij zijn echter wel genoopt zich te vereenigen, om niet nog meer de dupe te worden van de chaotische situatie.

Vruchtenverkoopers te Batavia. — De mangistans liggen overvloedig opgestapeld voor den al of niet kooplustigen, voorbijganger.

8. De Partai Kristen Indonesia (Christelijke Partij).

Ondanks het feit, dat de Inheemsche Christenen zich achter de „Republiek” geschaard hebben en zelfs in het „kabinet” zijn opgenomen, zijn vrijwel alle verspreid wonende Christenen het slachtoffer van terreur geworden. Vooral in de gebieden, waar de revolutie een godsdienstig tintje heeft, is hun positie op z'n minst zeer ongunstig te noemen.

Uit utiliteitsoverwegingen worden de onder 6, 7 en 8 genoemde partijen door de „republikeinsche” pers naar voren geschoven. De aandacht, die hierin aan hen besteed wordt, staat in wanverhouding tot de grootte en belangrijkheid dezer partijen.

Alle partijen hebben hun eigen jeugdorganisaties, waarin de jeugd een semi-militaire opleiding krijgt. Uiteraard kan de Christelijke partij zich deze luxe niet veroorloven, zonder van provocaties beschuldigd te worden.

Pogingen tot eenheid

Overal, waar plaatselijk den strijd tegen de Engelschen en Nederlanders oplaaide, vonden verschillende pogingen plaats om tot een hechte militaire en politieke eenheid te komen. In elke organisatie waren ook wel leiders te vinden, die het enorme belang ervan inzagen. Met veel bombarie werd dan een Persatoean Perdjoengan (Centrale Strijdorganisatie) aangekondigd, maar in de praktijk kwam er — gelukkig voor de betrokken bedreigde groepen — niets van. De massa en de kleine leiders der extremisten waren en zijn nog steeds niet bereid zich te schikken en orders op te volgen. Hiervoor zouden zij het eigenbelang opzij moeten zetten en dat is bij de overgrote meerderheid het hoofdmotief, waarom zij den strijd voeren. Het aantal idealistische vrijheidsstrijders is verre in de minderheid.

Slechts op één plaats op Java kwam een hechte eenheid tot stand n.l. in Soerabaja. Onder de bezielende leiding van Soetomo, een radio-demagoog die voor Göbbels niet onderdoet, kwam een stevig eenheidsfront tot stand. Na de moord op

den Brigadier-Generaal Mallaby en het terugwerpen van de Engelschen tot op het vliegveld en de haven, kende het fanatisme geen grenzen meer. Goed door Japanners en eenige Deutsche marine-officieren geleid, wierpen de extremisten zich bij tienduizenden op de Engelschen. Bovendien stond de strijd sterk onder godsdienstigen invloed. In een wekelangen strijd werden zij langzaam door de Engelsche versterkingen teruggedreven. De Engelschen ontvingen hierbij overvloedige steun van de luchtmacht, de artillerie en het scheepsgeschut van de, in de haven van Soerabaja liggende, oorlogsschepen.

Vrijwel heel Oost-Java staat thans achter Soemoto, en Sjahrir moest erkennen dat de „Republiek” geen controle over hem heeft. Soetomo deelt de lakens uit en de orders van Djocja worden alleen uitgevoerd, indien ze met zijn politiek strooken.

Ondanks alle redevoeringen en toespraken van Soekarno c.s. leden de pogingen om de militaire en politieke organisaties van heel Java, c.q. Sumatra samen te bundelen, schipbreuk.

Het eerste succes kwam van communistische zijde. Tan Malakka richtte het Volksfront op, aanvankelijk met enorm succes. De top van het Volksfront zat stevig in elkaar, maar voordat de eenheidsgedachte zich plaatselijk over heel Java verspreid en vaste voet verkregen had, begon deze top te wankelen en werd de chaos eens zoo groot.

Op 5 Mei 1946 kwam, door de stuwende kracht van Amir Sjarifoedin („Minister” van Defensie), de Nationale Concentratie tot stand. Het doel luidde: de verdediging van de „Republiek”. Door de steeds sterker posities, die de Engelschen en Nederlanders op Java innamen, sloeg deze doelstelling in en vrijwel alle groote partijen sloten zich in de Nationale Concentratie aan.

Politiek kunnen we de Nationale Concentratie vrij geslaagd noemen, ook al is haar macht weer aan het tanen. Maar militair werd zij een mislukking. Even leek het of de militaire extremistische organisaties zich zouden aansluiten, maar daar bleef het bij. (Wordt vervolgd).

Wij gingen naar Indië.....

De taak der Nederlandsche troepen

De brieven uit Indië van onze Nederlandsche jongens, die daar nog kort vertoeven, zijn alle opgewekt van toon. Natuurlijk, er zijn ook zwartkijkers en mopperaars, moreele slappelingen en verwerende moeders pappot-knappen onder, maar over het algemeen zijn „onze jongens”, goddank, stoere, karaktervolle kerels, die wat in hun macht hebben en wat aandurven.

De Legervoortlichtingsdienst heeft, vermoedelijk als een soort antwoord op de communistische tegenacties, een aantal brochures uitgegeven, die een goed en betrouwbaar beeld geven van het leven in Indië. Een der jongste uitgaven is getiteld: „Wij gingen naar Indië”. Daarin vindt men een brief van den commandant van II-10 R. I. uit Soerabaia. De feiten staan er nuchter en zonder ophef in vermeld. Zij geven antwoord op vele vragen en daarom is het goed, wanneer uitgaven als deze in breeden kring gelezen worden. Wij willen op deze plaats een en ander aan dit boekje ontleenen:

„De taak van het bataljon is momen-

Nadat de Nederlandsche troepen op 19 Juli j.l. Tjileungsir (in de Preanger) hadden bezet, knoopten zij al dadelijk vriendschappelijke betrekkingen aan met de bevolking. Hierboven ziet men de mannen in een gezellig onder-onsje met eenige Soendaneezen.

teel een bewakingstaak; bij verschillende objecten staan onze mannen op wacht en deze wachten hebben meestal een preventief karakter, d.w.z. als ze er niet waren, zou er misschien worden ingebroken, maar nu ze wel zijn en kwaadwilligen dit weten, gebeurt er niets.

Reeds gedurende een paar weken verblijven twee van onze compagnieën in het westen en 't oosten van de stad en sinds de vorige week zijn twee andere compagnieën ook naar 't westen van de stad vertrokken. De jongens voelen zich daar in hun knollentuin; ze hebben daar hun eigen cantine en werken op een geweldige manier om de legering van hun compagnie — want hun compagnie is hun trots — zoo goed mogelijk te doen zijn. Bovendien leggen ze daar een aar-

dig contact met de inheemsche bevolking. Iedereen groet vriendelijk met „tabeh toean' en de kinderen met hun gezellige bloote buiken steken daarbij de handen in de lucht. Verder is de kampong een toonbeeld van netheid; vele Amsterdamsche buurten kunnen daar een voorbeeld aan nemen.

Ieder van ons amuseert zich kostelijk bij 't zien van de verschillende gebruiken. De „Pasar”, waar alles te koop is en 't restaurant in een kampong, waar de buurt op een pisangblad z'n hompje rijst komt eten.

Wij moeten II-10 R.I., alhoewel het ons zoo enorm na aan het hart ligt, niet zien als een op zichzelf staande operationele eenheid, doch als een bataljon, dat met de andere bataljons, met mariniers, met artillerie, met tanks, enz. die taak heeft te volbrengen, die volbracht moet worden.

Waarom naar Indië?

Op deze vraag is, zoo lezen wij in een andere brochure, het antwoord aldus: „Wij gaan naar Indië, omdat de toekomst van Indië en Nederland op het spel staat”.

Kan de gezamenlijke opbouw in Indië tot iets leiden zonder dat er eenheid bestaat, zonder dat het geheel in één raamwerk is saamverbonden?

Neen. Alleen dan zijn nuttige, goede resultaten te verwachten, als er hechte organisatie is, waarin alle onderdeelen harmonisch samenwerken. Met „teamwork” komen we tot het hoogst nuttige effect. Een voetbalelftal, dat geen eenheid vormt, dat „rammelt”, zal nooit de hoogste prestaties leveren.

Onze troepen in Indië zijn ook in het pionierswerk bedreven. Bovenstaande pontonbrug over de Mookervaart bij Tangerang sloegen zij in anderhalf uur.

Begrip tusschen

Azië en Europa

De „Times” over het Indische vraagstuk.

De Londensche „Times” schreef onlangs onder den titel „Asia and the West” een opmerkelijk artikel over het Indische probleem. Dit gezaghebbende blad ziet het vraagstuk in het bredere verband van de geheele Aziatische politieke constellatie en deze weer in verhouding tot het Westen. Alleen al daarom is dit stuk waard onder de oogen van onze lezers te komen.

Het bezoek van Lord Killearn aan Java met de bedoeling de mogelijkheden, om tot een snelle overeenstemming tusschen de Nederlanders en de Indonesiërs te geraken, te bestudeeren, zoo schreef dan „The Times”, is een voorbeeld te meer, met welk een groote interesse de Westersche mogendheden het zich ontwikkelende nationalisme in Oost-Azië volgen.

Het herstel van rust en orde op Java en Sumatra is een zaak van urgent belang. Niet alleen voor de betrokken partijen zelf, doch voor het geheele Oost-Aziatische politieke front. Het probleem van de nieuwe politieke en economische relaties en verhoudingen tusschen Oost en West. Een snelle oplossing van dit probleem is essentieel, zoowel voor de internationale veiligheid als wel voor het welzijn van het geheele mensdom.

Immers de toekomstige levensstandaard is gebaseerd op een vrije uitwisseling tusschen Oost en West van de zoo

Tangerang. Bezoek aan de stellingen van 1—8 B.I. (4e Cie.).

Het evacuatie-centrum voor de Chineezers, gevestigd te Tangerang, heeft veel hout noodig voor de centrale keuken. Het hout moet worden gehaald vòòr de Nederlandsche stellingen in Niemandland. Daarom dekken de Nederlandsche jongens deze houtransporten.

noodige levensbehoeften, die beide partijen in surplus hebben.

Tijdens den oorlog groeide overweldigend de nationalistische idee in de Aziatische landen. Deze groei beïnvloedde de westersche mogendheden en maakte hun duidelijk, dat voor eens en voor al afgestapt moest worden van de koloniale politiek.

Engeland, Amerika, Nederland en Frankrijk beseften dit ten volle. En als bewijs hiervan noemen wij India, Burma, Malaka, de Philippijnen, Fransch-Indo-China en Nederlandsch-Indië als landen die of geheel of ten deele hun onafhankelijkheid dan wel zelfbestuur gekregen

hebben, dan wel in voorbereiding daartoe zijn.

Toch zijn er groote moeilijkheden te overwinnen. In Nederlandsch-Indië bijv. heerschen groote onderlinge partijstrijden tusschen de verschillende bevolkingsgroepen. Ter Malino-conferentie kwam zulks wel heel sterk naar voren. Daar bleek n.l., dat in geenen deele de geheele bevolking van dit uitgestrekte eilandennrijk achter Dr. Soekarno en zijn repoeblik staat. Dergelijke verdeeldheid bemoeilijkt de taak der westersche mogendheden in hun streven naar het leggen van de fundamenten van een geordende Aziatische maatschappij. India had bijv. allang volledige onafhankelijkheid verkregen, indien niet de onderlinge strijd tusschen de Hindoes en de Mohammedanen de Engelschen gedwongen had in het belang van orde en veiligheid de bezetting te handhaven.

Iets dergelijks is ook gaande op Java, waar de Nederlanders samen met de Engelschen als eerste vereischte den vrede op het eiland trachten terug te doen keeren.

Een eerste vereischte is ook een samengaan en een wederzijdsch begripen tusschen Azië en Europa, in het belang van den wereldvrede en den wereldhandel, opdat miljoenen menschen van het meest noodige voorzien kunnen worden en men weer tot een normale maatschappij zal kunnen geraken” aldus besluit het Engelsche blad.

Bren-schutter op zijn post, om, zoo noodig, met eenige vuurstooten zijn makkers te dekken.

Het economisch herstel van Indië

Het Boschwezen

In dezen tijd, waarin zooveel van den grond af aan moet worden opgebouwd, waarin men hoopt deze gebieden tot een woonplaats te maken voor millioenen, beter dan ooit te voren, bestaan er groot-sche plannen op alle gebied.

Het onderwijs zal een enorme uitbreiding ondergaan.

Huisvesting zal worden verbeterd en de kleeding moet worden aangevuld. De medische verzorging zal worden uitgebreid.

Dit alles zal geld, veel geld kosten. Meer dan ooit zullen de hulpbronnen, die land en volk ten dienste staan, tot ontwikkeling moeten worden gebracht.

Een radio-spreker in Batavia heeft de aandacht gevestigd op de bosschen, de plaats, die zij innemen in de economie van deze gebieden en de plannen, die bij den Dienst van het Boschwezen bestaan om het boschbezit in de Buitengewesten tot een hoogere graad van ontsluiting te brengen.

Meer welvaart! Het is gemakkelijk gezegd. Wat moeten wij echter denken wanneer de exploitatie van bosch de oorzaak is, dat tientallen millioenen hectaren vruchtbare landbouwgrond veranderen in een woestenij! Amerika levert ons daarvan sprekende voorbeelden en ook in Ned-Indië zien wij de gevolgen van een onverantwoorde ontwooding duidelijk. Dit vestigt direct onze aandacht op de bijzondere functie van het bosch als scherm-boseh. Er zal dus altijd op zeer bedacht-zame wijze moeten worden opgetreden. De winst kunnen we dan zien in het behoud van de bodemproductiviteit, in de regelmatige opbrengst van de landbouwgewassen, in het beter functioneeren van de afwateringssystemen, kortom in een meer welvarend aanzien van de streek in het algemeen. Het is duidelijk, dat aan deze belangrijke functie van het bosch voor de algemeene economie van een gebied, onder geen enkele voorwaarde, in welke politieke status ook, tekort gedaan mag worden. Wanneer het Boschwezen dan ook te allen tijde heftig zal opkomen voor de beschermende werking van het bosch, dan is dat zoo, omdat het gaat om de primaire belangen van de bevolking.

Mocht men echter het gevoel krijgen, dat de bemoeienis met de bosschen alleen het karakter draagt van een welvaartsdienst, dan behoeft men slechts de natuurlijke rijkdommen aan hout in de buitengewesten in herinnering te brengen om te begrijpen, dat hieruit belangrijke, directe opbrengsten kunnen voortvloeien. Voor den oorlog kwam dit nog onvoldoende tot uiting. De houtuitvoer, ter waarde van drie miljoen gulden, was slechts 0.6% van den totalen uitvoer, terwijl voor meer dan vier miljoen aan hout, papier en kunstzijde werd ingevoerd. De ontsluiting was echter toen nog in een beginstadium. Wanneer men over dit onderwerp de gedachten eens laat gaan, dan teekenen zich zeer ruime perspectieven af, vooral nu de vraag naar de grondstof hout in de wereld zoo groot is en het bovendien te verwachten is, dat de houtbehoefte in dit land zelf door de toekomstige industrialisatie aanmerkelijk zal stijgen.

Laten wij onze fantasie eens den vrijen loop. In gedachten hebben wij de beboschingskaart van Borneo voor ons. De kleur op de kaart laat zien, dat ongeveer 2/3 van het eiland door bosch is bedekt. Dat bosch bevat veelal een groot aantal houtsoorten, waarvan er maar enkele bruikbaar zijn. Alle hout is geen timmerhout. Dat is genoegzaam bekend en dus zouden wij door deze veelsoortigheid voor moeilijk oplosbare problemen staan, ware het niet, dat de natuur ons terwille is geweest en op bepaalde groeiplaatsen bruikbare houtsoorten in meerdere mate dan elders bijeen heeft gebracht. Laat ik U op de kaart de verschillende boschtypen aanwijzen: de vloedbosschen met hun grillige luchtwortels, de damarbosschen in Sampit in Zuid Borneo, de bosschen in het laagland, die zulke prachtige constructiehoutsoorten opleveren als kroewing, balau, meranti, ijzerhout en vele anderen. In gedachten ziet U de exploiteerbare eenheden afgeteekend worden. De afvoerwegen over land en over water komen als de draden van een spinnweb bijeen op de centrale stapelplaatsen. Het hout hoopt zich op.

In 10 jaar tijds zou de aanvoer opgevoerd kunnen zijn tot 2.000.000 m³, het viervoudige van de hoeveelheid in 1939. Hiervan zal naar schatting een kwart in Borneo zelf worden verbruikt, terwijl driekwart moet worden geëxporteerd naar Java, China, Australië, Zuid-Afrika en Nederland.

Afgezien van het voorgaande, kan men aan bepaalde basiscomplexen houtverwerkende industrieën verbinden, zooals zagerijen, triplex-, pulp- en looistoffabrieken. Hout is immers een volumineus product, zoodat het transport van het ruwe hout naar andere deelen van de wereld altijd hooge kosten meebrengt. En op het oogenblik zijn de vrachtprijzen hooger dan ooit te voren, zoodat de verwerking van het hout bij de bron ten zeerste aanbeveling verdient.

Voorloopig mankeert het nog aan voldoende machines en geschoold personeel, maar de stappen zijn reeds ondernomen om machines in het buitenland te koopen en deskundigen in te schakelen. Zoo kan men zich voorstellen, dat in en rond-

om de eertijds zoo rustige bosschen in Borneo een industrieele bedrijvigheid kan ontstaan, om de gedachten eens te fixeeren, een dertigtal groote zagerijen, een tiental triplexfabrieken en een tweetal triplex- en looistoffabrieken. In hun honger naar hout zouden deze bedrijven zeker een kleine 2.000.000 m³. kunnen verslinden. Hiermede is de beteekenis van het bosch voor de economische ontwikkeling van de Buitengewesten nog niet volledig geschetst. Vele boomen leveren immers waardevolle bijproducten. Voor de bevolking, wier bestaan veelal met het bosch is vervlochten, is het winnen van producten als rottan, copal, damar, djeloetoeng en kampfer een belangrijke bron van inkomsten.

Ook op dit gebied kan de productie worden verbeterd en uitgebreid.

De omzet van hout kan dus verveelvoudigd worden. Dit zal vele handen meer dan vroeger werk geven. De vraag is nu: Beteekent dit nu ook die vermeerdering van welvaart, waarop wij in den aanhef doelden? Dit verdient hier wel eenige nadere toelichting.

Door den grooteren houtomzet zal ook het bedrag aan loonen vrijwel evenredig toenemen. Er komt dus aanmerkelijk meer geld onder de menschen. Mits het loonbedrag en het prijspeil van de eerste levensbehoeften in evenwicht blijven, is dit alleszins te beschouwen als een vergroting van de welvaart. Daarnaast echter biedt de geschetste ontwikkeling de mogelijkheid, dat in onderdeelen in het productieproces, b.v. de houtaankap, het inheemsche bedrijf, zich een blijvende plaats veroverd. Dit kan leiden tot de vestiging van een welvarenden stand met alle voordeelen van dien. Bovendien zullen de hoogere inheemsche bestuursorganen retributiën genieten van de houtverwerkende industrieën, die de bosschen op hun domein exploiteeren. Tenslotte kan men zich voorstellen, dat deze hoogere organen tevens financieel deelgenoot worden van de op te richten houtverwerkende industrieën met alle mogelijkheden van dien.

Beheer en exploitatie van het boschbezit kunnen derhalve een belangrijke bijdrage leveren in de welvaartsvermeerdering van de Buitengewesten. Het zal de taak van den Dienst van het Boschwezen zijn, dit mede tot stand te brengen.

Een wijd uitzicht op een typisch sawah-landschap.

Belemmeringen voor den wapenstilstand.

De (republikeinsche) „Merdeka” gaf de vorige week een ontleding van de moeilijkheden, waarop kennelijk de wapenstilstandsbesprekingen zijn gestuit.

Het kan zijn — zoo schreef „Merdeka” — dat dit alles veroorzaakt wordt doordat de uitleg, die beide partijen aan het woord wapenstilstand geven, verschillend is. Volgens de tegenpartij moet een wapenstilstand in de huidige fase beteekenen een doen ophouden van een over en weer schieten. En vervolgens moeten beide partijen op de plaats blijven, die momenteel door hen wordt bezet. Wat meer is, men dient niet alleen de status quo te handhaven, maar generaal Mansergh stelt ook nog voor een 10 km. breed Niemandland te scheppen, omringd door de strijdgebieden. Ergo geeft de tegenpartij aan het woord „truce” de betekenis van een „cease fire order” aan beide zijden. Want, zoo zeggen ze, een wapenstilstand is louter een technisch-militaire kwestie.

Het Indonesisch standpunt bezien in het licht van de komende dingen is natuurlijk anders. De Indonesiërs kunnen deze wapenstilstandskwestie niet geheel en al bezien uit technisch-militair oogpunt. Zij moeten bijv. de garantie hebben, dat de belofte, die men geven zal, door de tegenpartij zal worden nageleefd.

. Indo-Chineezten te Padang aangevallen.

De Sin Po, een Chineesch-Maleisch blad te Batavia, meldde de vorige week, dat 20.000 Indo-Chineezten te Padang tot 21 September j.l. in uitersten nood verkeerden. Zoo het Geallieerde leger hun niet te rechter tijd hulp zou verlenen, zouden zij, volgens Sin Po, gevaar loopen vernietigd te worden. Volgens rapporten van de Chineezten in Padang en ook van het Chineesche consulaat te Singapore hebben eenige honderden gewapende Indonesiërs op 10 September j.l. de woonplaatsen van de Chineezten aangevallen. Er waren eenige slachtoffers te betreuren. Den 19en deden de Indonesiërs een geregelden aanval, doch ditmaal verweerden de Chineezten zich. Aan beide kanten vielen er 20 man aan dooden en gewonden.

„De Nieuwsgier” becritiseert republikeinsche pers.

„De Nieuwsgier” te Batavia schreef op 24 September j.l. de volgende beschouwingen over recente publicaties in de Indonesisch-republikeinsche pers:

„Welke merkwaardige inzichten er zoo nu en dan nog blijken te heerschen in het Republikeinsche kamp kan o.a. blijken uit een artikel in de „Kedaulatan Rakjat” te Jogja verschijnende, dat Antara belangrijk genoeg vindt, om een zeer uitvoerige samenvatting er van te seinen. Het blad vindt, dat de Nederlandsche troepen met de Britsche moeten worden teruggetrokken uit Indonesie, de Nederlandsche troepen zijn immers ook een onderdeel van den geallieerden strijdmacht, en haar taak is spoedig vervuld. Als het Nederlandsche leger achterblijft, beteekent dat een schending van de Indonesische soevereiniteit. Het blad noemt daarom de Nederlandsche regering de agressor in dezen, en aan de onderhandelingen zal de eisch van het terugtrekken van alle Nederlandsche troepen moeten voorafgaan.

Dat is dus een schepje bovenop den eisch van het staken van den verderen aanvoer van Nederlandsche troepen, ook door professor Logemann verdedigd met een beroep op onafwijsbare noodzaak.

Voorts zal er dan, alvorens er kan worden gepraat, vastgesteld moeten worden, in welke verhouding partijen tot elkander staan. De Indonesische onderhandelaars, wier chef de premier zelf is, hebben uit den aard der zaak volledige bevoegdheid om een overeenkomst te sluiten, maar de Nederlandsche onderhandelaars hebben dat niet. Ze moeten die als nog zien te krijgen. Tenslotte meent het blad, dat Indonesië en Nederland op basis van gelijkwaardigheid moeten onderhandelen, dus als staat tegenover staat. Aan de onderhandelingen moet dus de erkenning voorafgaan: wij dachten juist, dat dit een van de voornaamste punten van onderhandeling zou zijn.

Er is elders ook een zekere kregeligheid op te merken: in Ra'jat wordt bijv. opnieuw het oude liedje gezongen, dat het er de Nederlanders eigenlijk om te doen is het koloniale bewind te herstellen. Als het waar is, dan slagen Van Mook c.s. er meesterlijk in dit verborgen te houden.

Het is allemaal erg jammer: het vertrouwen, het goede humeur, de zelfbeheersching en de redelijkheid kan tenslotte niet allemaal van een kant komen.....”

De Indo in de branding.

Onder het hoofd „De Indo in de branding” schrijft het secretariaat U.N.V.E.A. in het Unie Nieuws een beschouwing, waaruit pessimisme en bitterheid spreken over de toekomstige positie van den Indo-Europeaan in het nieuwe Indië. De eenige uitweg voor den Indo ziet het secretariaat in Nieuw-Guinea.

Hier volgt dit, in fellen toon geschreven, artikel:

Bij de politieke ontwikkeling van deze gewesten is het meer dan ooit noodzakelijk, dat de Indo reeds nu zijn plaats weet te bepalen in het komende bestek.

Echter moet hij zich daarbij niet laten misleiden door fraaie woorden en mooie beloften en ook niet zijn geweten sussen met woorden als: alles zal wel op zijn pootjes terecht komen, doch en vooral moet hij de nuchtere realiteit onder de oogen durven zien. Wij zijn geen Indonesiërs en ook geen Europeanen, wij zijn Indo-Europeanen. Een ieder weet wat Indo-Europeanen in de Indische samenleving beteekent. Wij zullen dan ook hier niet erover uitweiden.

Maar dit moge toch naar voren worden gebracht, dat wij in den afgelopen Pacific-oorlog het onze hebben bijgedragen. Wij hebben goed en bloed geofferd. Geofferd voor wie of voor wien? Niet voor Vaderland en Volk! Hadden wij maar gevochten voor Vaderland en Volk, heel anders zouden wij den vrede gevierd hebben.

Jubeltonen en feestklanken zouden dan opstijgen na de capitulatie van Japan. Maar nu! Een ontgoocheling. Nog veel erger: een verschrikking!

Wij hadden gevochten voor Indië, maar kwamen terug in..... Indonesië. Als Nederlanders gingen wij ten strijde, werden wij in kampen opgesloten. En als wij de gruwelen van den Japanschen bezettingstijd hebben overleefd, krijgen wij straks het Indonesisch burgerschap.

En als straks de heer Kartidisastra aan het hoofd van een Departement, Diensttak of Maatschappij staat, dacht U soms dat de Indo's dan kans krijgen op een simpele plaatsing in overheidsdienst of in het particuliere? Er zal geen rasdiscriminatie zijn! Wel ja: op papier, in theorie.

Hebt gij wel eens afgevraagd, waarom bij de Regentschapsdiensten destijds geen of bijna geen Indo-Europeanen werkzaam waren? Zoo was het toen reeds en wat dan straks.

Wilt gij tóch nog blijven, dan zult gij weten te aanvaarden, wat het beteekent als minderheid te leven temidden van een miljoenenvolk.

Maar wij, wij gaan naar Nieuw-Guinea, om daar onze toekomst te maken. Gaat gij mee? Nog is het niet te laat. Hand in hand zullen wij dan aldaar bouwen aan een nieuwe toekomst, voor U, voor Uw nageslacht, een toekomst in een nieuw Vaderland.

„Indië het Verleden, Nieuw-Guinea de Toekomst!”

Een beroemde fabelverzameling

in Maleisch gewaad

Een der merkwaardigste voortbrengselen der wereldliteratuur is wel het oud-Indische *) fabelboek Pansjatantra, in het Westen, naar den legendarischen verteller van deze verhalencyclus, meer algemeen bekend onder den naam van Fabels van Bidpai. Er is geen niet-geopenbaard boek, dat gedurende zooveel eeuwen (op zijn minst 15) zijn aantrekkingskracht is blijven behouden op een gebied zoo uitgestrekt als half Azië en Europa, en daardoor zooveel malen vertaald en omgewerkt is. De algemeene vorm is gelijk aan dien der niet minder bekende, in hun oudsten oorsprong eveneens Indische 1001-Nacht-Vertellingen: een lijstverhaal, dat een verhalenverzameling omvat, die op zich zelf wederom in grootere of kleinere lijstvertellingen uiteen kan vallen.

Toen men eenmaal dit soort ontdekt had, kon de eene fabel steeds weer de omvatting, de lijst, het raam vormen van de andere, zooals bij een „nest“ van pannen. Het Pansjatantra nu telt vijf (Sanskrit: pantja) van dergelijke kadervertellingen, op hun beurt wederom voorafgegaan en omsloten door het algemeene lijstverhaal van een wijzen koning, die in wanhoop is over de onbevattelijkheid van zijn domme zoons, die maar niets willer leeren.

Ten slotte meldt zich een brahman bij hem aan, die op zich neemt de drie prinsinnen binnen een half jaar de benodigde levenswijsheid bij te brengen, niet uit de dorre leerboeken, maar volgens een geheel nieuwe methode, namelijk door hun de vijf „tantra's (Pansjatantra) te vertellen. Inderdaad slaagt hij hierin tot volle tevredenheid van den koning, die hem hiervoor rijkelijk beloont.

De vijf tantra's.

Wat waren nu die vijf tantra's, en hoe kwamen ze tot stand? Het waren, zooals gezegd, ook alweer lijstverhalen en wel in hoofdzaak bestaande uit moraliserende vertellingen, waarin naast de menschen ook de dierenwereld sprekend ten tooneele werd gevoerd.

Waar nu de adviezen, die de optredende personen en dieren elkaar geven, iedere keer weer met spreuken (wier herkomst dan weer door vertellingen verklaard wordt) en fabels toegelicht worden, zien we, dat de eene fabel telkens in de ander gevoegd wordt, een procédé, dat tot in het oneindige kan worden voortgezet. Dit heeft bijv. plaats gevonden in het lijstverhaal van Leeuw en Stier, welke dieren samen bevriend raken. De jakhalzen Kalila en Damina, ministers van den leeuwenkoning, zijn aanvankelijk de bemiddelaars, doch later, waar ze vreezen door den stier uit hun positie te worden verdrongen, de stokebranden tusschen de twee groote dieren. Een en ander eindigt er tenslotte mee, dat Leeuw en Stier elkaar te lijf gaan, waarbij beiden den dood vinden. Dit lijstverhaal omvat een twintigtal fa-

*) Onder „Indisch“ zij „Voor-Indisch“ te verstaan.

bels en vertellingen, en is als eerste opgenomen in het Pansjatantra, met als titel van dit onderdeel: Hoe men Vrienden met elkaar in onmin brengt. Het tweede leert: Hoe men Vrienden verwerft, enz.

Oorspronkelijk bestemd voor vorstentonen, heeft het Pansjatantra echter ook de onderdanen bereikt. In allerlei kringen kwam dit koninklijke boek: meesters adopteerden het voor de jeugd, vaders schreven het voor hun zonen af, vertellers droegen het voor langs den weg en op de binnenplaats, aan vorsten en aan bedelaars. Betweters veranderden er opzettelijk in, afschrijvers veelal bij vergissing. Het moraliserende karakter (van de overigens meermalen immoreele verhalen) is nooit en nergens geheel verloren gegaan; de combinatie van (doch wel eeuwige) wereldwijsheid blijkt snaaksheid met niet al te hemelsche geschiktheid tot het overspannen van de grootste afstanden in gebied, tijd, godsdienst, gedachtengang, als het ware be-

Links: het gesprek tusschen den jakhals en den stier, waarbij eerstgenoemde den tweeden tegen Koning Leeuw ophitst. Rechts: de fabel van de drie visschen; De Slimme springt over naar een anderen vijver. (Teekeningen uit een geïllustreerd Balisch Pansjatantra-handschrift).

rekend om een maximaal aantal lezers en hoorders te boeien.

Het is in dit verband dan ook alleszins begrijpelijk, dat dit literaire werk uit de eerste eeuwen van onze jaartelling niet tot de boorden van den Ganges beperkt bleef, doch zich in den loop der eeuwen in een groot aantal, onderling soms aanzienlijk afwijkende bewerkingen over de geheele toentertijd bekende Oostersche en Westersche wereld verbreidde.

Groote verbreiding.

De meest romantische en in haar gevolgen belangrijkste hiervan is wel de gene, die in het jaar 672 op last van den Grootkoning, Koning der Koningen, Sjah aller Perzen, Chosrau Anoesjirwan, is vervaardigd door zijn lijfarts Boerzoë. Deze, die het Sanskrit — de geleerde en literaire taal van het oude Indië — machtig was, begaf zich naar het hof van den Heerscher over het Indische Rijk, waar hij betrekkingen aanknoopte met geleerden en hovelingen, waarvan hij er tenslotte één bereid vond, hem het gewenschte handschrift uit 's Konings bibliotheek te verschaffen en hem bij de vertaling te helpen. In voortdurende vrees voor ontdekking werkten heler en steler van geestelijk bezit dag en nacht door, en toen de arbeid voltooid was en de succesvolle afgezant naar zijn land terugge-

keerd was, werd het werk ten Perzischen hove voor een talrijk gehoor voorgelezen.

Zoo fungeerde het hof van den Perzischen Sjah voor dit literaire werk als de Verheven Porte tot het Westen. Het nu veelal Kalila-en-Damina (naar de twee reeds genoemde jakhalzen uit het eerste verhaal) geheeten boek verbreidde zich over het geheele Arabisch-Mohammedaansche cultuurgebied**), terwijl de Arabische vertalingen op hun beurt weer de bemiddelaars werden naar het Europeesche Westen, waar het oude Indische fabelboek ook op de Europeesche literatuur een camiskenbaren invloed heeft uitgeoefend (Boccaccio, Straparola, Chaucer en vooral de fabels van Lafontaine). In de Nederlandsche letteren deden deze fabels hun eerste intrede met Stoopendaal's uit het Fransch gemaakte vertaling van 1781.

In den Indischen Archipel.

Ook in zuid-oostelijke richting vond een uitstraling van dit geestelijk bezit der oude Indiërs plaats, waar we in het Maleisch, het Javaansch (onder den naam van Tantri), het Balisch, het Madoereesch en nog andere Indonesische talen bewerkingen van deze oer-oude materie aantreffen.

Reeds zeer vroeg (waarschijnlijk omstreeks 1000) heeft de Pansjatantra stof den Indischen Archipel bereikt, waar-

van we dan echter eerst in de 18e eeuw onder den titel „Hikajat Kalilah dan Daminah“ (Het Verhaal van Kalila en Damina), Maleische bewerkingen aantreffen. Deze Maleische versies maken den indruk een doorzenvlechting te zijn van de Arabische Kalila-en-Damina met een Zuid-Indischen Pansjatantra-tekst.

Van iets lateren datum dateert een uit het Tamil (een Zuid-Indische taal) tot stand gekomen Maleische bewerking van het oude fabelboek, waarvan de titel luidt „Hikajat Pandja Tanderan, jaitoe jang dinamai olèh orang melajoe Hikajat Galilah dan Daminah“ (Het Verhaal Pansjatantra, door de Maleiers genoemd De Geschiedenis van Kalila en Damina) en welk werk door zijn invoering (in geastigeerden vorm) op de scholen onder de Maleisch lezenden groote bekendheid heeft verworven.***).

**) Alleen reeds de opsomming van boektitels in dit verband eischt een afzonderlijk deel van een paar honderd bladzijden van Chauvin's Bibliographie des ouvrages Arabes etc.

***) Voor verdere bijzonderheden over de verbreiding der Pansjatantra-stof in en buiten den Archipel zie men Dr. C. Hooykaas, Over Maleische Literatuur, Brill 1937, pag. 131—139.

Fabel-fragment.

Van dezen Maleischen vorm van een der oudste werken der wereldliteratuur willen wij nu den lezer, door vertaling van een kort fragment, eenigen indruk geven. Wij kozen hiervoor het eerste, reeds even genoemde verhaal van Leeuw en Stier, en wel het gedeelte, waar de jakhals Kalila den Stier (in het Maleische verhaal Si Teroeboeh geheeten) tegen Koning Leeuw tracht op te zetten. Ons fragment vangt aan met een gesprek tusschen deze twee dieren (zie afb.), waarbij Galilah (Maleische naam voor Kalila) juist een verhaal heeft beëindigd met als moraal: men moet een slecht mensch immer *...* zijn, alvorens hij zijn slechte bedoelingen ten uitvoer kan brengen (m.a.w. de stier moet den leeuw zien te dooden, voordat deze het hem zal doen).

„.....Toen ging Galilah verder: „Koning Leeuw is van meening, dat U het toch niet tegen hem durft opnemen, daarom laat hij zich niets aan U gelegen liggen. Ik geloof, dat U, in stee van hier door hem vermoord te worden, veel beter den strijd met hem kunt gaan aanbinden. En al zou U er ook den dood bij vinden, dan hebt U toch in elk geval een verdienstelijk en deugdzaam werk verricht. Bovendien moet U bij iets, dat U tot stand wilt brengen, niet te behoedzaam en voorzichtig zijn, waar U anders stellig niet zult slagen. Daarom moet U niet zoo zijn als U nu bent, opdat U zult kunnen bereiken wat U had gewild, zooals het in een oud verhaal luidt. Luistert U maar. Er was eens een kedidi-vogel, die zelfs met de zee den strijd wilde aanbinden. Heeft U die geschiedenis nog nooit gehoord?”

Si Teroeboeh antwoordde: „Hoe luidt dat verhaal?”

Daarop sprak Galilah weer: „Er was eens een zeestrand, waar twee kedidi-vogels woonden, een mannetje en een wijfje. Op een keer sprak het wijfje tot het mannetje: „Waar zal ik eigenlijk mijn eieren leggen?” Het mannetje antwoordde: „Er staan hier langs het strand verschillende boomen, daaronder moet je je eieren maar leggen”. Toen zei het wijfje weer: „Ik heb deze eieren onder mijn hart gedragen en met smart en pijn zal ik ze ter wereld brengen. Als ik ze nu daar leg, zal ongetwijfeld de zee er zich meester van maken”. Het mannetje antwoordde daarop: „Zou de zee mij zoo weinig tellen en zoo'n geringe achting toedragen? Indien zij je eieren mee zou sleuren, dan zal zij dat aan den lijve ondervinden; zelfs een hond zal nog niet voelen, wat zij dan te voelen krijgt!”

Het verhaal van de schildpad.

„Met wat voor zir. zegt U dat allemaal”, hernam het wijfje „het is met U als met het verhaal van de schildpad, die dood viel.” „Hoe luidt dat verhaal?” vroeg het mannetje.

Toen sprak het wijfje: „Er was eens in lang vervlogen tijden een wondermooie vijver. Aan den oever van dien vijver, in een teratai-boom leefden twee anoem-vogels. Die twee vogels hadden vriendschap gesloten met een schildpad. Nadat dit zoo eenigen tijd voortgeduurd had, brak er een tijd van droogte aan en de vijver begon op te drogen. De twee vogels zeiden toen tot hun vriend, de schildpad:

„Zeg, vriend schildpad, wat staat ons nu te doen, want deze vijver komt droog te staan. Wij zijn van plan naar een anderen vijver te verhuizen, om daar verder in ons levensonderhoud te voorzien, maar we kunnen het niet over ons hart verkrijgen, U hier alleen achter te laten. Laten wij U daarom meenemen ergens naar een waterrijke plaats, opdat wij voor ons geweten rust hebben. We kunnen echter niet gewoon met U wegvliegen, daar Uw huid veel te hard is, dan dat we er met onze snavels een houvast aan hebben. Maar we weten raad: we nemen een stok, U bijt zich daar in 't midden aan vast en wij vliegen er mee weg met elk een uiteinde in onzen snavel. Maar zorgt er voor, dat U zich stevig aan dien stok blijft vastbijten en niet Uw bek open doet!” De schildpad antwoordde: „Goed, ik zal alles doen wat U zegt.” Toen brachten de vogels een stuk hout, de schildpad beet er zich aan vast en de anoem-vogels vlogen er elk aan een kant mee weg.

De fabel van de schildpad en de twee vogels. Rechts beneden de kampongbewoners, die zich van de neergestorte schildpad meester maken, rechts boven de schildpad tusschen de twee vogels. (Relief van den Midden-Javaanschen tempel Tjandi Mendoet).

(Foto Dr. H. R. Sinia.)

Toen de vogels zoo boven een kampong der menschen kwamen, waren al de inwoners ten zeerste verbaasd bij een dergelijk schouwspel: een schildpad, die links en rechts door twee vogels geflankeerd, door de lucht vloog. Al die lieden hieven een geschreeuw aan, terwijl ze in hun handen klaptten. Toen de schildpad al dat lawaai der menschen hoorde, zei hij: „Waarom schreeuwen al die menschen toch zoo?” Mèt dat hij zijn bek echter opende, stortte hij neer op de aarde en was dood (zie afb.). Zoo luidde dat verhaal. Ieder, die de raad van hen, die het goed met hen meenen, niet opvolgt,” zoo besloot het kedidi-wijfje, „zal het gaan als die schildpad”.

De drie visschen.

„Zoo is er nog een oud verhaal”, ging het wijfje verder „luistert U maar”. Het mannetje antwoordde: „Vertel maar, ik luister”. Toen begon het wijfje: „Er was eens een vijver en in dien vijver leefden drie visschen; één van hen heette De Sterke, de andere De Slimme en de derde De Domme. Nadat ze zoo geruimen tijd in dien vijver geleefd hadden, kwamen er op een dag twee visschers voorbij, die zeiden: „Morgen moesten we eens naar dezen vijver gaan, om er ons net uit te werpen”. Deze woorden werden door De Slimme gehoord, waarna hij naar De Sterke en De Domme ging en zei: „Zeg, vrienden, laten we snel uit

dezen vijver naar een andere plek verhuizen”. Daarop antwoordde De Sterke: „Wilt U eens naar een verhaal luisteren, hoe men zich door een list voor een dreigend gevaar kan behoeden”:

„Hoe luidt dat verhaal?” vroeg De Slimme. „Er was eens een land,” zoo begon De Sterke, „waar een schatrijke koopman woonde: goud, zilver, juweelen en edelgesteenten bezat hij in ongekende hoeveelheid. Op een nacht trachtte een dief het huis van den koopman binnen te dringen. Hij opende een deur van het huis. De koopman ontwaakte echter uit zijn slaap, doordat hij den dief hoorde; hij stootte zijn vrouw aan en fluisterde: „Zeg, vrouw, er is een dief ons huis binnengedrongen. Nu moet jij mij de vraag stellen, hoe ik aan al die rijkdommen ben gekomen”. De vrouw deed zooals haar man haar gezegd had: „Zeg, man”, zei ze, „vertel mij eens hoe je deze vele schatten vergaard hebt”. De koopman antwoordde: „Ach, vrouw, vraag mij maar niet, hoe ik zoo rijk ben geworden, dat is een geheim van me”.

Daarop sprak de vrouw weer: „zeg het me toch, ik zal het immers niemand anders vertellen. Toen zei haar man: „Al onze schatten heb ik verkregen doordat ik ze uit de huizen der rijken gestolen heb”.

„Maar hoe was het dan mogelijk, dat die menschen er niets van merkten, als U hun huizen binnendrong”, vroeg de vrouw weer. De koopman antwoordde: „Indien ik de huizen der menschen door inklimming wil trachten binnen te dringen of afgesloten deuren wil forceeren, dan lees ik een tooverformule op. De huisbewoners zullen dan in een diepe slaap verzinken, waarbij ze zich van niets dat om hen heen gebeurt meer bewust zullen zijn, terwijl de tooverspreuk de deuren zal doen openspringen”.

„Hoe luidt die tooverspreuk”, vroeg de vrouw, „vertel haar me eens; niemand zal op dit oogenblik Uw woorden kunnen afluisteren”.

„Je hebt gelijk”, zei de koopman, „nu, wanneer ik dan ergens wil inbreken, lees ik zeven keer achter elkaar het woord „Saoelam” op en dan zal niemand in dat huis uit zijn slaap ontwaken. Ik kan dan van hun bezittingen wegnemen wat ik wil”.

„U moet zich door die tooverspreuk wel groote rijkdommen kunnen verwerven,” antwoordde zijn vrouw. Niet lang daarna viel de vrouw van den koopman weer in slaap en deze deed ook net of hij sliep, terwijl hij zwaar begon te snurken.

Toen de dief de woorden van het echtpaar hoorde, was hij zeer in zijn schik. „Eerst nu heb ik een bovennatuurlijke kracht verworven, die mij als dief onweerstaanbaar zal maken,” zei hij bij zich zelf. Toen hij den koopman hoorde snurken, las hij zeven keer achter elkaar de tooverspreuk op. Daarna ging hij het huis binnen en liep zorgeloos overal rond op zoek naar kostbaarheden, zonder de minste voorzichtigheid in acht te nemen. De koopman stond ondertusschen zachtjes op en verschool zich met een stok in zijn hand achter de deur van zijn kamer. Toen de dief de kamer binnenkwam diende de koopman hem snel een slag toe, zoodat de dief bewusteloos in elkaar zakte. Daarop bond de koopman hem vast, waarna hij hem naar den rechter liet brengen. Dit is het verhaal van iemand, die door middel van een list aan

een dreigend gevaar ontkwam. Laat daarom die visschers gerust komen; morgen zullen jullie eens zien hoe ik ze om den tuin zal leiden."

Daarop sprak De Slimme: „Goed, wanneer jullie niet naar mijn woorden willen luisteren, blijven jullie dan maar hier. Ik ga liever hier vandaan." En hij sprong in een anderen vijver, die naast den eersten lag (zie rechter gedeelte eerste afb.).

Den volgenden dag kwamen de visschers hun netten uitwerpen. Ze vingden De Sterke, die zich echter dood hield, waarna ze hem op den oever gooiden. Weer wierpen de visschers hun netten uit en vingden dezen keer De Domme.

Ze pakten hem beet, schrapten hem zijn schubben af en gooiden hem eveneens op den kant.

De visschers vernielden den vijver, ze lieten het water wegvloeden, omdat ze den vijver wilden droog leggen. Toen het wegstromende water de twee visschen bereikte, trachtten deze al spartelende te ontkomen en bereikten zoo den anderen vijver, beiden echter deerlijk gehavend.

Zoo is dat verhaal. De moraal hiervan luidt nu — zoo besloot het kedidi-wijfje — „Men moet zich uit de voeten maken, vóór een dreigend gevaar er is".

De zee gaf eieren terug.

„Je moet niet zooveel praten", antwoordde het mannetje, „leg daar nu maar je eieren!"

„Nu, goed dan", zei het wijfje en ze legde haar eieren op het strand. Niet lang daarna, toen de maan vol aan den hemel stond, kwam echter de vloed opzetten en de aanrollende golven voerden de eitjes met zich mee naar zee.

De twee kedidi-vogels schreeuwden de

zee toe: „Hé, zee! Geef snel onze eieren terug; als je ze niet teruggeeft, zal je een strenge afstraffing krijgen." De groote oceaan gaf echter geen enkel antwoord. Toen de twee vogels bemerkten, dat de zee zich niet het minst aan hun gelegen liet liggen, werden ze woedend. Ze vloegen weg, om hun medevogels te verzamelen en stelden deze van alles in kennis.

Al de vogels kwamen bij elkaar en hielden een beraadslaging. „Hoe moet het nu met onze eieren gaan, wanneer de zee ze niet terug wil geven", zeiden ze, „als dat voortaan zoo gaat, dan is het maar het beste, dat we onzen koning, den sperwer, ervan in kennis stellen." Toen gingen al die vogels hun opwachting maken bij hun koning om hem alles te vertellen, wat er was voorgevallen.

„Waar komen jullie allemaal vandaan?" vroeg Koning Sperwer. De vogels antwoordden: „De oceaan heeft zich van de eieren van deze kedidi's meester gemaakt". „Goed", zei Koning Sperwer, „ik zal God Wishnoe ervan in kennis stellen." Toen Koning Sperwer de Godheid Wishnoe alles verteld had, riep deze den engel, die de gebieder van den oceaan was. Deze kwam en Wishnoe zei tegen hem: „Geef oogenblikkelijk de eieren van deze kedidi-vogels terug", en zoo gebeurde het.

Aldus luidt dat verhaal, Si Teroeboeh — zoo besloot Galilah zijn vertelling — wanneer men slechts verstandig te werk gaat, dan zal men stellig slagen in hetgeen men wil bereiken. Daarom moet U zich niet verder muizenissen in Uw hoofd halen!"

Toen Si Teroeboeh de woorden en het verhaal van Galilah aangehoord had, begreep hij....." Br.

Boekbespreking

„The Anatomy of Peace"

by
Emery Reves.
Uitgave Harper & Brothers N.Y.
London \$ 2.

De schrijver van „A Democratie manifesto" heeft thans met zijn hartebloed een verlossend woord over de geheele menscheid geschreven. In een nog geen driehonderd bladzijden tellend boekje weet hij het veelomvattende probleem van den wereldvrede op onnavolgbare wijze te benaderen. Men moet het zelf gelezen hebben om het volledig te kunnen waardeeren. Het lijkt allemaal zoo eenvoudig, maar om rechtsphilosophische onderwerpen te behandelen op een voor iedereen begrijpende wijze, is een kunst op zichzelf. Hier is de schrijver volkomen in geslaagd.

Het groote succes van dit boek, zoowel in Amerika als in Engeland, moet grootendeels hieraan te danken zijn. Ook de warme menselijke bezieling, die het geheele werk doorstraalt, moet hiertoe het hare hebben bijgedragen.

De schrijver begint met ons te verzoeken radicaal van ons egocentrisch standpunt af te stappen. Eertijds meenden de astronomen ook, dat zij alle geheimenissen van het heelal hadden doorgrond, maar tenslotte moesten zij toch toegeven, dat de aarde niet het middeelpunt van het heelal vormde. De problemen liggen meestal anders dan wij van onzen engen gezichtshoek uit meenen te zien.

Na een principieele analyse van kapitalisme, socialisme, religie en staatsabsolutisme (fascisme) komt hij tot de conclusie, dat geen dezer stroomingen eenigerlei wezenlijke bijdrage tot den wereldvrede hebben kunnen leveren, in ieder geval niet in den vorm, zooals zij algemeen begrepen worden.

De huidige wereldtoestand wordt het beste gekenschetst door de aanduiding feodalisme der staten, waarbij de soevereine staten de functie der feodale heerschers hebben overgenomen. Deze toestand levert ook geenerlei waarborg voor den vrede, evenmin als in de middel-eeuwen.

In het volgende hoofdstuk toont hij overduidelijk aan, dat oorlog onafwendbaar daar ontstaat, waar groepen van gelijke soevereiniteit met elkaar in botsing komen. Oorlog verdween echter altijd, indien een lichaam van hoogere soevereiniteit een soevereine groep opslopte. Ontwapening is een ondoeltreffend middel, zoolang soevereine autoriteit blijft bestaan. Deze absolute soevereiniteit der staten dient ondergeschikt gemaakt te worden aan een wereldsoevereiniteit van het menschedom.

Internationale verdragen en overeenkomsten kunnen geen uitkomst brengen, zoolang er geen soevereine macht aanwezig is om de uitvoering hiervan te garanderen.

De eenigste uitweg is om tot een wereldlichaam te komen, dat de rechtsregels vaststelt op grond van het rechtsbewustzijn van de menscheid, maar dat hiernaast tevens de macht heeft deze regels te doen eerbiedigen.

Tot welke onaanvaardbare rechtsverdraaiingen de soevereine staatsstructuur leidt, toont schrijver met talloze voor-

beelden aan, waarbij de humor evenmin ontbreekt.

Het internationalisme, zooals dit o.a. zijn uitdrukking vond in den Volkenbond, noemt hij de ergste denkfout van deze generatie. Hij verzuimde nota bene de rechtsverhoudingen tusschen de deelnemende soevereine staten te regelen.

Uit denzelfden verwarden koker stamt het zelfbeschikkingsrecht. Mag iemand in een behoorlijke gemeenschap drie vrouwen huwen, zijn pensionkamer in brand steken, een krokodil als huisdier houden of een moordenaar in zijn huis verbergen? Neen nietwaar?

Evenzoo dienen de staten zich in hun onderling verkeer te onderwerpen aan algemeene vaste regels.

Bovendien is dit zelfbeschikkingsrecht gegrondvest op volkomen willekeurige kenmerken als ras, nationaliteit of geschiedkundig antecedent. Hierbij komt dat hoe meer groepen er ontstaan, die het zelfbeschikkingsrecht hebben verworven, des te groter wordt de kans, dat zij iets tegenover derden gaan ondernemen, dat bepaald niet tot den wereldvrede bijdraagt. Zelfbeschikking is uitsluitend mogelijk in een volkomen op zichzelf staande gemeenschap. Zulke geïsoleerde groepen worden nu eenmaal op aarde niet aangetroffen, zoodat zelfbeschikking een absurditeit is en onafhankelijkheid een waanidee.

Het Atlantic Charter is om dezelfde reden een ernstige stap terug. Het is een soort van status quo-document en een status quo leidt onvermijdelijk tot oorlog.

Voorts meent het collectieve veiligheid te kunnen verzekeren door toezeggingen van soevereine staten, terwijl collectieve veiligheid eerst uitvoerbaar wordt onder collectieve soevereiniteit. Eerst binnen het raamwerk van een wereldsovereiniteit kan de wereld in vrede groeien.

Het negativistische standpunt van het Atlantic Charter drukt dezen groei bij voorbaat dood.

Laat ons toch vooral niet zeggen, dat het organiseren van een wereldsoverein lichaam onuitvoerbaar en onpractisch is, want dat zou de ernstigste aanfluiting van den menschelijken geest zijn. Is het dan zooveel practischer om oorlog te voeren? vraagt de auteur.

De eerste stap in de goede richting hebben wij reeds op 16 Juni 1940 daadwerkelijk zien zetten, toen Winston Churchill aan Frankrijk het zeer vergaande voorstel deed om Frankrijk en Engeland te doen opgaan in een nieuwe Fransch Britsche Unie. Ieder Fransch burger zou van rechtswege burger van Groot-Brittannië zijn, terwijl ieder Britsch onderdaan automatisch ook Fransch burger zou worden met alle rechten en verplichtingen van dien. Naar buiten zouden beide landen slechts als één eenheid optreden. Men kan dus moeilijk volhouden, dat de tijd er nog niet rijp voor is. In de oudheid heeft men er ook wel om gelachen toen iemand spottend vroeg of de Jood Christus niet een geschikt opvolger zou zijn voor Jupiter.

Maar hoe moet nu zoo'n wereldconstitutie eruit zien, zal men vragen. De schrijver laat dit opzettelijk in het midden. De grondwetten van Amerika, Engeland, Frankrijk, Nederland en Zwitserland zijn op hetzelfde beginsel gebaseerd, maar hun uiterlijke vorm is verschillend. Het komt dus veeleer aan op de formulering der elementaire beginselen dan op de verdere uitwerking, welke vanzelf groeit. De eene formulering is even goed

als de andere, mits het eraan ten grondslag liggende beginsel maar in dezelfde richting wijst.

Het is niet alleen deze richting, die wij hebben te gaan, maar we hebben dezen weg ook volledig af te leggen. Roosevelt, Churchill en Stalin waren ook niet tevreden met eenige honderdtallen vliegtuigen om alvast een enkele stap te zetten op den weg der overwinning. Neen, zij wenschten een volledige overwinning, waarvoor krachten noch moeite werden gespaard. Zoo dienen we ook den vrede

te winnen, want vrede is slechts de werkelijkheid van het recht. Dit kunnen we eerst bereiken, indien wij ervoor wenschen te strijden met denzelfden inzet, waarmede de oorlog werd gewonnen.

Het is niet wel mogelijk den verkorten inhoud weer te geven zonder ernstig schade te doen aan den onderlingen samenhang. Men leze het zelf, waarna men zal moeten toegeven, dat er zelfs nu nog menschen zijn, die gebruik weten te maken van hun voorrecht als mensch om te kunnen denken. B.

Indische school voor meisjes en vrouwen

Zilveren jubileum

In September 1921 werd geopend de koloniale school voor meisjes en vrouwen in het gebouw Westeinde 46 in den Haag. Zr. L. Hellemans, de eerste directrice en medeoprichtster van de school, was een der eersten, die hier te lande moedercursussen gaf. Zij deed hierbij de ervaring op, dat ongeveer 75% van haar leerlingen meisjes en vrouwen omvatte, die voor de tropen bestemd waren. Dit bracht haar op het denkbeeld aan het onderwijs voor deze speciale categorie een blijvend vorm te geven. Zij noodigde mevr. Ros-Vrijman, de huidige presidente van de school, uit als voorzitter van een commissie van vooraanstaande personen uit de Indische kringen in de Residentie zich te willen inspannen, om tot dit doel te geraken. De eerste vergadering had plaats ten huize van mevr. van Deventer-Maas, de moeder van de Kartinscholen in Indië, en daar werd besloten tot oprichting van de vereeniging „De Koloniale School voor meisjes en vrouwen”.

Het was geen gemakkelijke taak om de betrokken autoriteiten en belanghebbenden te overtuigen van het groote nut van dit werk voor de Indische samenleving.

Toch lukte het, ondanks de vele moeilijkheden, een klein kapitaaltje bijeen te brengen en in September 1921 de school te openen.

Een groot voorrecht was, dat van den aanvang af H. M. de Koningin het werk steunde en Beschermvrouwe van de school werd.

Het lesrooster der school, dat jaarlijks in drie driemaandelijksche cursussen wordt afgewerkt, omvat naast de moedercursussen in de tropische hygiëne, Maleisch, Land- en Volkenkunde van Ned.-Indië, E.H.B.O., huishoudelijke ziekenverpleging, Hollandsch en Indisch koken, Indische omgangsvormen, naaien en het gebruik van de huisapotheek.

De sfeer van de school is er zooveel mogelijk op berekend de meisjes vertrouwd te maken met het leven, dat haar in het verre land wacht. De meeste leerkrachten werkten in Indië.

Gedurende de bezettingsjaren lag het werk van de school stil, doch in Februari van dit jaar konden de lessen weer aanvangen.

Het Gemeentebestuur heeft, gezien de belangrijkheid van dit werk, de school steeds gesteund met een kleine subsidie, doch verder heeft de school, met uitzondering van 1½ jaar, steeds moeten werken zonder verdere subsidies.

Vijf-en-twintig jaar ervaring en hard werken hebben bestuur en leerkrachten de overtuiging en den moed gegeven dit

werk ook nu weer voort te zetten. Uit de correspondentie van oud-leerlingen blijkt, dat de goed voorbereide meisjes er in Indië veel beter voorstaan, dan zij, die zonder eenige opleiding vertrekken.

Vrijdag 4 dezer werd het feit van het 25-jarig bestaan herdacht. Vele oud-leerlingen, die op het oogenblik in ons land zijn, hebben elkaar bij deze gelegenheid de hand gedrukt en goede en oude herinneringen opgehaald.

Aan het programma van de school ontleenen wij nog de volgende punten:

1. Lessen, waarin op de meest eenvoudige en duidelijke wijze wordt getracht de levensstaak der vrouw in de tropen, waar die in het moederschap is gelegen, te bespreken (de z.g. „moedercursus”); praktijklessen in kinderverzorging.

2. Lessen in huishoudelijke ziekenverpleging en ziekenvoeding.

3. Lessen ter verkrijging van eenige vaardigheid in het bereiden van eenvoudige en dagelijks voorkomende gerechten uit de Hollandsche en Indische keuken en in alles wat verder tot een Indische huishouding behoort: lessen in de beginselen der huishoudkunde (huisinrichting, onderhoud enz.).

4. Lessen in het knippen en vervaardi-

gen van onderkleeding en zeer eenvoudige bovenkleeding voor zuigelingen, kinderen en volwassenen; voorlichting over aankoop van uitrusting en uitzet voor Indië.

5. Lessen in de Maleische taal en land- en volkenkunde van Ned.-Indië.

6. Lessen in tropische hygiëne.

7. Lessen in Ind. samenleving, omgang met bedienden enz.

8. Lessen in verbandleer en eerste hulp bij ongelukken.

9. Over bloementeel en plantenverzorging in tuin en huis worden voordrachten gehouden.

De geheele cursus duurt drie maanden. Er worden per jaar drie cursussen gegeven, te weten: van half September tot half December; van half Januari tot half April en van half April tot half Juli.

fa. Leefson & van Wieringen

Directie Joh. van Wieringen, Makelaar

ONDERNEMING VAN

V **PUBLIEKE**
VERKOOPINGEN

WETERINGSCHANS 28 A

TELEFOON No. 33550

AMSTERDAM

Het Paleis aan het Koningsplein te Batavia, waar dezer dagen Sjahrir en de Voorzitter van de Commissie-Generaal Prof. W. Schermerhorn met den Luitenant-Gouverneur-Generaal Dr. H. J. Van Mook een noenmaal gebruikten.

Spreek.. en win!

CAPACITEITEN

ZELFVERTROUWEN

S P R E K E N

ZELFVERTROUWEN

RESULTAAT

BEVREDIGING

Z E K E R H E I D

G E L U K

Capaciteiten alleen zijn niet genoeg om resultaat te bereiken in het leven. Er zijn duizenden mensen, die vaardigheden en capaciteiten, soms uitgedrukt in schitterende diploma's, bezitten en er toch niet in slagen hun bekwaamheden uit te buiten. Uw bekwaamheden zijn als koopwaar; zij moeten aan den man worden gebracht om resultaat op te leveren.

Daartoe is in de eerste plaats noodig een zelfbewust optreden, berustende op zelfvertrouwen en zelfrespect. Maar U moet nog een stap verder gaan: U moet ook de gave verwerven van vlot, logisch en overtuigend te kunnen spreken. Dan eerst bereikt U het hoogste niveau van het succes. Dalmeijer's Schriftelijke Cursus: „Vrij Spreken en Logisch Denken“, steunende op de resultaten van de moderne psychologie, voert U tot die hoogte.

Verrassend bevattelijk en eenvoudig is alles uiteengezet. Daardoor en door haar wetenschappelijke volledigheid is deze cursus voor iedereen geschikt. De attesten van duizenden cursisten, die U sinds meer dan 34 jaar vóórgingen, getuigen ervan. Verzuim vooral niet nog veel meer belangwekkends er over te lezen in onze brochure.

BON

(langs deze lijn afknippen a.u.b.)

Zendt mij uitgebreide inlichtingen over Uw schriftelijke cursus „Vrij spreker en logisch denken“.

HIER IS DE
AANVRAAGBON.

NAAM:

BEROEP: LEEFTIJD:

STRAAT: No.

PLAATS:

(invullen in DRUKletters a.u.b.)

Na invulling opzenden met 15 ct. aan postzegels aan Dalmeijer's Cursussen, Afd. HIN 3146, Koninginneweg 182, Amsterdam-Z. U kunt ook per brief schrijven, als U dit blad niet wilt beschadigen.

Indische School voor Meisjes en Vrouwen

Beschermvrouwe H.M. de Koningin

WESTEINDE 46 - 'S-GRAVENHAGE - TELEF. 330695

Driemaandelijksche cursus tot opleiding voor de tropen.

Inschrijving op den cursus, die 16 September j.l. is aangevangen, alsnog mogelijk.

Spreekuur Woensdag 2-4.

De Directrice L. S. D. MERKUS.

VEILINGZALEN „'t CENTRUM“

Koninginnegracht 5, 's-Gravenhage, Tel. 114436, b.g.g. 773964

A. F. M. DEN EXTER, Beëed. Makelaar

Veilingen en taxatiën op elk gebied

Dagelijks gelegenheid

tot inbrengen van goederen

BILLITON-BEDRIJVEN

N.V. Hollandsche Metallurgische Bedrijven

Hoofdkantoor: LYCEUMPLEIN 19, TEL. 18 34 40
'S-GRAVENHAGE

Fabriek: WESTERVOORTSCHE DIJK 67 d, TEL. 1540
ARNHEM

Producente van:

TIN

Billiton Tin gegar. 99,9% Sn.

Tulp tin gegar. 99,85% Sn.

Lam en Vlag Tin gegar. 99,5, 99 en 98% Sn.

Maagdelijk Bloklood

Merk „Tulp“ (min. 99,9% Pb)

Legeeringen

Tinsoldeer in blokken en staven

Witmetaal

Drukkerij metaal

Hardlood.

Bronslegeeringen

Diversen

Calciumarsenaat

Wolframverbindingen

Vanadiumverbindingen

Bismuth